

10h 15' pm.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leto 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se določi do odgovori. — Število: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnost: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petkrat za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zaklave voaka petkrat 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštine proste.

V važnem trenotku.

Vsi vemo in čutimo, da stojimo na avstrijskem jugu pred važnimi dogodki. Z ozirom na ta položaj je načelnik Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Korošec zadnjo nedeljo dne 25. aprila v Š. Pavlu pri Preboldu pred slovensko mladino govoril med drugim tudi tole:

Vkljub vsem sovražnikom, ki nas hočejo boditi s sumničenjem, ogovarjanjem, preganjajem, bodisi s sladkim prigovarjanjem ali prikritim zbadanjem zavabiti na druga pota, stojmo nepremakljivo na avstrijskem domoljubnem stališču! Kakor se je treba držati verskih načel, kakor je treba zvest ostati svojemu materinemu jeziku, tako nam je treba tudi neomajene zvestobe do cesarja in Avstrije. Ako hočemo imeti trdnja na pod nogami, potem ni dovolj samo zvestoba veri in narodu, ampak tudi državi. Razločujmo vlogo in državo! Naše stališče napram vladu je lahko različno, proti državi mora biti vedno isto: stališče zvestobe in udanosti. Ko naši bratje in očetje krvavijo na bojiščih za avstrijskega cesarja in avstrijsko državo, bilo bi grdo izdajstvo na njihovem čestovanju, ako bi drugače govorili in mislili. Da so naše organizacije bile vedno tudi na domoljubnem stališču, tem se je slovenskemu narodu že neizmereno veliko koristilo. Marsikatero zlo, ki bi nas bilo sicer obiskalo, je šlo mimo nas. Toda sedaj ne smemo in ne moremo odkrito govoriti, a prišel bo čas, ko bomo lahko tudi to dokazali.

Toda naša naloga še ni izvršena. Ker je na svetu vse mogoče, ni izključeno, da bo sovražnik skušal stegniti svojo roko tudi po slovenski zemlji in takrat bo nam štajerskim Slovencem dana velika naloga, da govorimo pred celim svetom, da je Avstria edina država, v kateri vidimo zasiguran svoj narodni in verski obstoj in da ne sme ne en Slovenc, ne ena

ped zemlje biti drugod, nego v državi Habsburžanov, v naši Avstriji. Slovenska mladina, naša pota so bila vedno jasna in poštena, zato smo imeli toliko uspehov. Od svojih ciljev se ne odmaknimo niti za ped, tudi v težkih in viharnih časih ne! Slovenski stvari bomo na tej poti neizmerno veliko koristili. Zato ni odveč, ako danes povdajamo: Mi hočemo ostati katoliki, Slovenci, Avstriji!

Slike iz vojne.

Generali se odkrivajo pred slovenskimi junaki.

Vincenc Polak, doma iz Ormoške okolice, stražnjošter pri oddelku strojnih pušč 5. dragonskega polka, piše svojemu bratu Ljudoviku s severnega bojišča naslednje pismo. V. Polak je bil že odlikovan s srebrno kolajno. Pismo se glasi:

Rusko-Poljsko, 22. marca.

Dragi brat! Hvala za Tvoje karte. Cigarete so bile dobre, še boljša pa „tropince“. Jaz sem zmiraj v strških jarkih. Ne gre mi preslabo. Vreme je lepo, a kaj mi pomaga, ko ne smem glave ven pokazati, ker me Rusi takoj pozdravijo z krogli. Tudi mi je tako sprejemamo. Komaj pride do tega, da svojo obljubo izpolnil. Tukaj Ti poročam izmed mnogih en stučaj iz mojega sedanjega stanja. Kakor je v resnici v vojski, Ti seveda ne morem popisati, ker se da to le izkusit. Ako pride kdaj srečno domov, Ti bom še vse bolj natanko razložil.

Bilo je koncem mesca novembra. Naša divizija je bila v rezervi in stali smo v nekem gozdu. Naenkrat pride povelje „Naprej!“ Pridemo kakih 300 korakov iz gozda proti zapuščeni pivovarni, ko dobimo precejšnje število šrapnelov in granat v pozdrav. Poveljni našega oddelka strojnih pušč ne meneč se za železni dež, jaha v bližnjo kakih 400 korakov oddaljene vas in mi mu posamezno sledimo. Med potom u-

dari granata par korakov od nas v zemljo. Vsak je dobil pest prsti v obraz. Ko se v vasi v neki hiši snidemo, udar granata v hišo. Bog nas je čuval. Seveda je dobil slame in lesa vsak po glavi, a to še za vojaka ni nič. Naš poveljni, korajzen mož prve vrste, da povelje „strojne puške dol“, kar se je tudi bliskoma zgodilo. Konje smo pustili v vasi, mi smo jo pa v največjem dežju krogel peš mahnili na bližnji hrib. Srečno smo prišli do naših prvih vrst, kjer smo takoj pričeli z našim „kšeftom“. To je bil pač vroč dan v snegu. Sovražne vrste so bile 1200 do 1400 korakov pred nami. Granat in šrapnelov je kar deževalo. To je trajalo celi dan in celo noč. Vendar smo vse prestali. Nasprotno pa so imeli Rusi cele kupe mrljev. Drugi dan so se vendar umaknili in naša pehota za njimi.

Omenim tudi, da uživamo Slovenci na bojišču splošen sloves, da smo junaki od prvega do zadnjega. Nemški in madžarski generali se odkrivajo pred polki, kjer služijo Slovenci.

Piši mi, kateri naši domačini so padli in ranjeni. Pozdrav! Tvoj Vincenc.

Zvestoba za zvestobo.

„Slovenski Gospodar“ posebno pazno zasleduje kretanje in boje naših vrlih slovenskih vojakov-junakov. Njih zmage so naše zmage. Naš list je vedno na razpolago vrlim našim korenjakom, da nam poročajo o svojih doživljajih in junaških činih. „Slov. Gospodar“ se je vsled tega našim vojakom močno priljubil, kar svedoči naslednje pismo, ki nam ga je pisal topničar Ljudovik Žerjav, doma od Sv. Marjet ob Pesnici:

Dragi gospod urednik! Prav lepe pozdrave posiljam Vam in vsem prijateljem „Slovenskega Gospodarja“ iz daljnih karpatskih planjav. Pri Vas na Štajerskem že vse zeleni; tukaj pa pokriva gore še debeli sneg, posebno tam, kjer laborimo mi topničarji. Sovražnika so vrgli tukaj naši več kilometrov daleč nazaj, tako, da se gromenje topov tukaj sem ne sliši več.

Z velikim veseljem čitamo vojaki „Slov. Gospodarja“. Kako željno pričakujemo vsakokrat pošto, ka-

vestiti vsakega rezervista o mobilizaciji; za drugo se ne menim.“

Toda Rogač — grča trmoglava — ni miroval; šlo mu je za hlapca, ki ga je rabil pri obilnem delu, in zdaj ga izgubi na tak način! Zato je pil dalje in govoril: „Bedast je, pravim, za nič za vojaščino. Ne kje tiči pomota.“

„Pri meni ne“, zagodrnjal je župan jezno.

„Saj ne pravim, da pri tebi; v mestu so se zmotili. Kaj bodo z bedakom pri vojakih? Še za strašilo ni.“

Župan sicer ni bil posebno razpoložen prerekati se z Rogačem, a ker je to zahtevala njegova županska čast, zato se je ponikal ter potrpežljivo vprašal:

„Ali ni bil tvoj hlapce svoje dni pri vojakih?“

„Bil je, a so ga poslali domov ravno zaradi njeve neumne pameti.“

„Mogoče.“

„Nič mogoče, res je, kar pravim. Stirinajst dni so ga imeli, potem pa so ga spravili domov.“

„Bedast je, jaz vem“, pritrdir je nekdo med navzočimi.

„Ako je v resnici bedast, zgodila se je pomota pri oblastih.“

„Gotovo je pomota“, besedičil je najbližji izmed pričujočih, „Gorenčev je dobil poziv, tisti, ki ima desno nogo leseno, in Božjakov, ki je umrl že pred petimi mesci.“

„Vidiš“, povzel je župan besedo, pomača je. Pričel ga jutri na kolodvor; v mesto mora, tam ga bodo že preiskali in poslali domov.“

Napol nevoljen, napol zadovoljen se je poslovil Rogač in odšel proti domu. Tolažil se je, da mu hlapca kmalu pošlje nazaj, kljub temu se ni mogel iznenediti skrb, da mu hlapca morda vendarle vzamejo.

„Grega — vojak — na vojsko — nak, to mi ne gre v glavo.“ Tako je modroval Rogač in urno ubiral korake po kameniti cesti.

Rogač je imel prav. Grega je bil res nekoliko zasukan, kakor so pravili sosedovi. Telesa je bil ve-

likega, širokih pleč in lopatastih rok, le v glavi, tam notri je veliko manjkalo; in če manjka v glavi, ne pomaga vsa telesna moč, tak človek je in ostane bedast. Kolikor je manjkalo Gregi, ni nihče prav vedel; sodili so ga le po njegovih dejanjih in ta so bila vekrat prav čudna. Rogačevi se spominjajo, da je Grega nekega dne obesil psa za rep, ker je žival zarenčala nad njim in mu precepila hlačnico do kolen. Grega se peav nič ni zmenil za visečega psa in za njegove bolečine: nasprotno, smejal se mu je in strgal korenček pred njim. Še le gospodar je rečil nedolžno žival groznih muk. Pravijo, da tistega dne Grege ni bilo doma; gospodar ga je namreč pregnal s tem, da je pobral najbližji kolec in ga neusmiljeno zabrusil v Gregove bedre.

Proti večeru je prišel skesan in lačen kakor že dolgo ne.

Take in enake je uganjal Rogačev Grega. Ni bil ravno napačen človek; Rogač je ga prav lahko porabil pri delu, dokler ga je nadzoroval sam. Kakor hitro pa mu je prepustil delo samemu sebi, raztopila se je Gregova pamet kakor sneg v spomladnem solcu. —

Nekoč je postal gospodar Grego v mlin pogledat, kako se melje žito. Grega je mahnil po bregu, dospel v mlin in si ogledal natanko, kakor mu je nastrojil gospodar. Nazaj grede pa ga je zmotil žleb, po katerem je tekla voda na mlinsko kolo. Grega je presodil, da bi ne bilo napačno, ako bi vodno napravo ogledal nekoliko natančnejje. Mudilo se mu ravno ni in pri delu v poletnih vročih dneh ga je rado vtrago. Pristopil je k žlebu, nabral s tal debelega kamena in ga naložil v žleb. Voda ni silila dalje, temveč si poiskala pot čez žleb. Grega je bil vesel, zelo vesel, svoje iznajdbe. S smehljancem in zadovoljnostjo je opazoval peneč se curek vode, ki se je drobil na kamenu v tisočih svetlih kapljicah. Čim več kamena in prsti je naložil trapasti Grega v žleb, tem večji je bil curek in tem manj je je teklo po žlebu na mlinsko kolo, ki se je že davno ustavilo, češ, saj se nikamor ne mudri, ako mi vode ne dajo.

(Dalje prihod.)

LISTER.

Rezervist Grega.

Po resničnih virih spisal Matko Krevh.

Kmet Rogač se je vračal s kislom obrazom in z nevoljo v srcu s čudnim pismom v žepu domov. Bilo je na god sv. Ane, tisto nedeljo, ko se je razglasila splošna mobilizacija. Velik nemir se je polotil ljudi, ko so zvedeli o čudnem razglasu; slutili so, da ne pomeni nič dobrega. Nekje, morda na cesti, morda v gostilni se je rodila besedica vojska in čež uro je veden vel ves okraj, da sega mobilizacija do 42. leta in da je vojska gotova stvar.

Posebno veliko posla je povzročila mobilizacija breškemu županu, kajti njegova občina je bila obsežna in raztresena. Kogar je mogel ujeti, vsak je moral hiteti z pozivnicami od hiše do hiše, da se poziv pravočasno dostavi rezervistom.

Na vse strani je že odpodal sle, le v Zakotje, v tisto dolgočasno sotesko, kjer je samevala Rogačeva kmetija, še nikogar ni postal in to ga je vznemirjalo, da je jezno zamrmral: „Šent vzemi Zakotje! Ni vredno imena, pa vendar moram še tja nekoga poslati. — Kdo gre v Zakotje?“

S tem vprašanjem se je obrnil do gostov, ki so se zbrali od vseh strani, nekaj iz radovednosti, nekaj zaradi opravkov.

Kar meni daj, ako je važno, oglasil se je Rogač nekje v ozadju. Pragnala ga je radovednost, kakor vse druge.

„Tudi prav“, je dejal župan pomirjen, „za tvojega hlapca je nekaj.“

Rogač se je že preril skozi množico ter se ustavil pred županom.

„Praviš, za mojega hlapca, kaj pa bi bilo takega?“

„I, no, poziv za vojaščino.“

„Samo enega hlapca imam, a tisti je bedast.“

„Bedast gor, bedast dol! Moja dolžnost je ob-

tera nam prineše tako dragega prijatelja. Vsak pravi: Če mi Bog da, da še pridem domov, si ga tudi jaz naročim. Ni čuda, da je tako narastlo število naročnikov. Tudi jaz ostanem Vaš zvesti naročnik. Žerjav Ljudovik, topničar.

Dvakrat ujet, dvakrat ušel.

Franc Vošner, lovec, piše dne 15. marca svoji sestrični Mariji Vošner pri gospoj M. Dobnik v Smartinu pri Slov. Gradcu s severnega bojišča:

Lepo se Ti zahvalim za kartico, katero sem hvala Bogu zdrav in z velikim veseljem sprejel. Zadnjega februarja zjutraj nam je šlo slabo; bil sem dvakrat ujet, pa sem dvakrat ušel in tudi vsi drugi, nazadnje sem še pa dva Rusa ujet. Sem si že mislil, da bom moral v Sibirijo ali pa na oni svet, a hvala Bogu sem še ostal zdrav. **Slovenski fantje in možje smo krepke hrave** in se ne damo tako kmalu pohrastati ne od Rusov, ne od naših narodnih nasprotnikov!

Velikanoc na bojišču

Vojni kurat g. Fr. Zagoršak piše dne 15. aprila svojemu prijatelju v Št. Lovrencu na Dr. p.:

Predragi! Velikonočne praznike smo obhajali na bojišču popolnoma priprosto. Božji grob je bil sicer priprost, a zelo lep. Cutil sem se, kakor v majhnem smrečnem gozdiču, v mahu in cvetju pomladanskih rožic pri božjem grobu, kjer sem opravljal brevir. Mirno in tiso je bilo vse. Nobena ptica ni motala grobne tištine gozdiča, žalostno so povešale smreke svoje veje in vejice ter zakrivale truplo Zveličarjevo, nad grobom pa so brile lučke, gorele sveče pred najsvetjejšim zakramentom. Ljudje so prihajali in odhajali, toda bilo je vse drugače kot pri nas.

Bil sem tudi pri vstajenju. Sli smo skupaj z gg. kuratoma Krenom in Škofičem v koreljih pred Najsvetjejšim. Bilo je silno lepo. Ljudstva mnogo, mnogo vojakov. Vstajenje je bilo v soboto ob 7. uri zvečer. Kako veselo so peli Alelujo, a vendar ni bilo videti prave radosti na obrazih navzočih, ampak žalost in gorje si bral raz obrazov moleče množice. In nehote ti je prišlo na misel: Kak razloček med letos in lani, med tukaj in doma!

Sli so in miniili velikonočni prazniki brez veselja, brez radosti. Dnevi so bili krasni, a kaj nam pomaga, ko pa je le kakih šest kilometrov od nas morila bleda žena mlada, cvetoča življenja. Ravno ob praznikih namreč se je streljanje še podvojilo, ker, kakor o Božiču, je sovražnik tudi tokrat napadal z vsemi močmi ter delal z vso silo na to, da bi se polastil naših jarkov. A hvala Bogu, opravil nim ničesar, ampak odnesel le krvave butice. Ničesar jim ni svedega. Čim večji je praznik, tem bolj pritiskajo!

Bil sem tudi v Emavsu. Sla sva namreč z g. Krenom v bližnje kopališče, ki pa je seveda zdaj zapuščeno, ter si ogledala krasne vile in lepo kopališče, kraj divno romantičen! Iz tukajšnje Kalvarije je krasen razgled na vse strani, in ker so bili zadnji dnevi velikega tedna res lepi, smo vsi radi malo pogledali v okolico, kolikor nam je dopuščal čas. Kaj se vidi in kako daleč, Ti seveda ne morem pisati in ne smem. Prišlo bi lahko pismo v roke sovražnika, ki bi potem čisto natanko vedel, kje da smo. In kaj bi bilo potem, si lahko sam misliš. Kraj, kjer smo sedaj, je sicer lep, a ima to lastnost, da je popolnoma podoben kotlu, mi vidiemo le nas in nebo. V kraju je majhna cerkvica, kjer mašujem. Sedaj imamo zopet zimo. Je zelo mrzlo.

Polja je tukaj še silno veliko neobdelanega. Sedaj so poverili bolnišnici nalogo, da orjemo in sejemo tukajšnjim kmetom, ubogi bolniki in ranjenci pa vzdihajo po zdravniški pomoči. Sam ljubi Bog se nas ustvari ter nam kmalu pošli mli na zemljo!

Slovenec-dragonec ujet 4. jaha-joče kozake.

Franc Potrč od Sv. Barbare v Slov. gor., dragonec v Karpatih, ki je od začetka vojske v vojaški službi, piše domačemu g. nadučitelju sledče:

Pred kratkim sem dobil povelje, pregledovati varnost naše okolice nekje v Karpatih. Zato mi je bila dolžnost, jezditi ob robu nekega hriba in iskati sovražnih čet, oziroma patrulj. Ob pobočju nisem nič posebnega opazil, da bi mi bilo treba nujno poročati, zato jo polagoma krenem proti vrhu grebena. Kaj sedaj? Tu namreč zagledam na par sto korakov štiri kozake na konjih. Na mah se odločim, jahati za obronkom hriba v njih bližino, da jih hipoma iznenadam, presenetim in ujamem ali pa postrelim in premagam. Na mojo veliko srečo me niso opazili in tako sem jim hitro prišel tiho za hrket, ko so iskali in gledali na naše čete. Zdaj zakričim „roke vrh“, držeč napeto puško pred seboj. Kozaki nehote, primorani po tem presenečenju, so roke vsi kvišku vzdignili. Jaz od razburjenja nisem čutil kape na glavi. Hitro jim pobrem puške in sablje ter jih ženem s konji vred k svojemu oddelku, kjer sem bil z začudenjem veselo sprejet. Moj ponos je bil tako velik, da bi bil najraje zavriskal. Moj poveljnik me je takoj pohvalil in pozneje sem dobil hrabrostno svetinjo.

Žida je ukalil.

Pionir Josip Volčanšek, doma iz Obreža pri Artičah, nam piše dne 7. aprila s severnega bojišča:

Nekega otočnega dne je dobil prvi vod četrte pionirske stotnije povelje, da odide v neko globoko v Karpatih ležeče mestece gradit okope. Dali so nam trumo ljudi, kot se bere v evangeliu, ki so govorili vse jezik. Močno je deževalo, da je curljalo od oblike. Po dnevnejši hoji smo dospeli na lice mesta, in sicer lačni in žejni. Zvedavo so nas gledali prebivalci-židje. Ti ljudi tudi sedaj niso pozabili kupčije, to se pravi: Izžeti iz nas poslednji vinar. Tudi k meni pride tak žid, katerega kaftan je gotovo videl Napoleona. Ponujal mi je hleb kruha za malenkostno ceno — 10 kron. Čakaj, abrahamovič, sem si mislil, rad bi me obrisal, jaz bom pa tebe. Rekel sem mu, da imam dovolj kruha, a grozno rad bi pil žganje. Vprašal sem ga, če ga ima. „In Še kako dobrega!“, mi je pritrdir. Sledil sem mu v smrdljivi brlog in se zvrnil na star zabolj, kot da mi je za umreti. „Kaj vam je?“ me vpraša. Odgovorim mu zamolklo: „Trebuh me boli.“ Plašno me je gledal in odšel. Kmalu mi prinese literuma in ga postavi pred me. Še zmiraj sem čepel na zabolj kot kup nesreče. Zgrabil sem za steklenico in naredil močen požirek. Peklo me je, kot bi ga bil nababil iz peklenskega soda. Nato sem se začel še hujše zvijati. Žid pa je začel opisavati v čudni nemščini, kakšne dobre strani da ima žganje, od katere slovečne firme da je itd. Pa meni ga da, ker me spoštuje, za slepo ceno — 15 kron. Rekel nisem nič, pač pa sem si mislil: čakaj! Zgrabil sem se z obema rokama za trebuh kot rak za korenino, in se vrgel ob tla. Nato sem zavpil: „Kolero imam!“ Žid je ostrmel, kot da je trešilo vanj. Zavezkal je: Jehova! Udrl je pri vratih na plano in izginil po ulici. Poberem se s tal ter si privoščim tako po ceni kupljene kapljice. Ostanek sem pa odnesel trudnim tovarišem in jim razložil svoj doživljaj. Pozno v noč se je razlegal vesel smeh po bornem hlevu, kjer smo spali.

Pozdravlja Vas Vaš naročnik Josip Volčanšek.

Okoli taborišč krožijo volkovi.

Črnovojnik Karl Klobučar, ki je prideljen kot narednik pri štabu ljubljanskega infanterijskega polka št. 27, vojna pošta B. 307, doma iz Središča, ter se udeležuje vojske s Srbi od začetka septembra 1. 1., piše 24. marca svoji sestri med drugim sledče:

Draga sestra! Prejel sem Twojo dopisnico od 18. t. m. Tudi Janez mi piše iz Gradca. Tvoje pismo v abstinencem kuvertu sem seveda tudi dobil, toda ti nauki niso za vojsko. Rad bi poznal onega, ki pri 10 do 15 stopinj mraza odkloni gorak čaj ali kupico dobrega vina in piše mrzlo vodo, ki je po večini inficirana in se sme piti samo kuhana. Mi smo veseli, če dobimo špehi, čebulo in za drag denar bosansko sličkovko. Torej take kuverte shranji za boljše čase. Kot rojak najznamenitejših vinskih krajev ne bom sovražil nikdar kupico dobrega vina.

Tukaj sedaj uživam krasoto bosanske romantičke. Vojaški šotor in pred šotorom gorko ognjišče, bukov panj kot stol in kolena nadomestujejo mizo. V prostih urah hranim ptičke, ki so se prezgodaj preselile iz južnih krajev. Pojo mi vesele psmice in oznanjajo spomlad. Vzlio snegu so dnevi že precej gorki, toda noči tembolj hladne. V višini okrog 1400 metrov pa to tudi ni čudno. Čarobne so te noči v bosanskih gorah. Lepemu dnevu sledi redno mrzla vetrova noč, takrat zgubi tudi priljubljeno cigansko ognjišče privlačno silo in komur pripušča služba, se zgubi pod gorko odejo. Nočnemu viharju sekundira tuljenje volkov, ki krožijo ob naših taboriščih. Morda jih zadržujejo samo številni ognji, da se ne približajo in nam ne postanejo nevarni.

V ostalem precej enolično življenje, če ne upoštevamo raznih presenečenj od strani Srbov. Konec vsemu temu pričakuje vsak posamezni z radostjo in veš, da se jim tudi jaz priklopim. Da bi se naše želje le kmalu uresničile! Vsem prav srčne pozdrave Tvoj brat Karl.

Uši nažene na pašo.

Adalbert Kraner, prideljen poljski havbični divizijski 1-3, prvi bateriji, je poslal s severnega bojišča svoji materi, posestnici v Št. Lovrencu nad Maribrom, sledče pismo:

Draga mamica! Kako sem bil potrt, ko ste mi pisali, da je brat Albin ranjen ali mrtev. Misliš sem že sam, kaj da mi nič ne piše; res ne vemo, kje nas smrt čaka. Vsako minuto nas lahko zadene. Pa mogoče, ako je v ujetništvu, da še kdaj pride nazaj.

Mi smo sedaj šli v rezervo, nas je druga baterija nadomestila, da dobimo nove topove. Pa ne smete misliti, da smo šli v Budimpešto ali na Dunaj, ampak nekaj kilometrov nazaj. Mesru se pravi , požgano in porušeno mesto. Tukaj ostanemo mogoče kakšne tri tedne, potem pa hajdi zopet nazaj, kjer se poje smrtna pesem ... Imamo silno slabu vreme, zmrzlj deževje in sneži, da je že do pasu blata. Moker sem noč in dan, za posušiti se nimam časa in tudi ne kje.

Ko smo šli iz v seveda ponoči, je snežilo, da je bilo veselje. Imel sem pa smolo! V vasi M. sem mislil jezditi čez vodo, pa norec konjški ni šel noter. Moral sem skočiti raz njega in iti po brvi, konja pa za uzdo peljati. V sredi potoka se konj nečesa ustraši in me potegne v vodo, da sem bil moker kot miš; potem pa zunaj spaši, br-rr, pa vse se prestopi, ako je le človek zdrav. Denarja mi ni treba po-

siljati. Saj tako ne jem drugega, kot kavo in mleko, ako kje dobim. Mesa in juhe ne smem jesti, dobim „to hitro“. Zato Vas prosim, da bi mi poslali kot vzorec brez vrednosti močnatega peciva, taka reč tukaj silno ozdravi želodec. Pisali ste mi, če je res, da se že na Ogrskem tepejo in da bo Galicija gotovo ruska. Jaz Vam pa povem, da je Rus nikoli ne bo imel. Je pač tako, ker ima več moštva, zato je nam bolj težko, ga tako kmalu namazati. Na eni strani pa so naši precej daleč na Ruskem. Vrheta je bilo tukaj veliko izdajstva. Precej izdajalcev smo že obesili. Prosim, pišite mi kmalu. Najsrečnejše pozdrave iz ušive Galicije od Vašega Alberta.

Pripis: Tako veselo Veliko noč gotovo niste obhajali kot mi tukaj; streljali smo, da je bilo veselje za nas, za Ruse pa ne. Moskal dobro pozna naše havvice, pravi, da jih ima že zadost v želodcu. Vsakdanje moje delo je: v jutru pogledam, če so konji si, tisti, potem pa uši past naženem.

Vojaška vila v Karpatih.

Jožef Zuner, narednik pri c. in kr. pešpolku št. 87, 3. stotnije, nam piše dne 16. aprila s severnega bojišča:

Sprejmite vsi bralci „Slov. Gospodarja“ pozdrav, katerega vam pošiljam s karpatskega hribovja slovenski možje in fantje polka št. 87. Nam gre prav dobro, pomislite kako! Dne 14. aprila je bilo zelo slabu vreme; deževalo je, kakor bi iz škafa zlival, in ravno v tem strašnem vremenu smo se zbrali vsi star bojni prijatelji v vili „pri starem zlodju“. Dragi bralci! Popisati vam moram, kako zgleda ta vila, drugače bi si mogoče mislili, da je to kaka grajska palača. Naša vila je namreč v zemljo izkopana, kakor pri nas pivnice za vino. Razlika je le ta, da je pri nas vino v pivnicah, tukaj pa teče voda pod nam in nad nami, tako, da se ne more nobeden opijati. Streha je narjena iz malih tramov, s smrekovim vejevjem, zemljo in s strešnim papirjem za silo pokrita. Čeravno je vila močno narejena, pa proti tako strašnemu viharju in nalivu, kakoršni so tukaj na Karpatih v navadi, je prav slab. Dež nam je vseeno tekaj po glavi. Marsikateri si je večkrat obrusal svoje mokro čelo, kakor da bi mu bilo prav vroče. Sedej smo okoli ognja, ki smo ga naredili na sredi te vile. Pa ta ogenj je bil prav slab, ker smo kuriši z mokrimi drvmi. Kadilo se nam je, da smo kihali, kakor da bi bili duhali tobak. Pri ognju smo imeli moskalski lonček čaja, rum pa smo si samo mislili, ker ga nismo imeli. Čaj nas je tako ogrej, da smo si kar par okroglih slovenskih zapeli. To je tudi slišal naši g. stotnik Kubat. Slovenska pesem ga je takoj razveselila, da nas je povabil pred svojo vilo, ki je ravno taka kakor naša. In tudi tam smo mu zapeli več slovenskih pesmi. Podaril nam je vsakemu izvrstno smodko. Slovenska pesem ima tudi na bojišču isto privlačno moč kot v mili domovini.

Sprejmite, spodneještajerski Slovenci, od svojih hrabrih podčastnikov tretje stotnije 87. pešpolka iskrene pozdrave! Narednika Fr. Veber, J. Žumer, četovodje Iv. Pohleven, Al. Rap, Mihael Čater, desetnik Em. Belec, Ne smem pa pozabiti tudi našega vrlega stotniškega trobentača, ki se je posebno pri petju odlikoval. Pozdravljeni!

Morda zadnji „Z Bogom“...

Franc Slavič, četovodja 8. topničarskega polka, doma iz Dobrave pri Križevcih, piše dne 19. marca svojim domaćim s severnega bojišča:

Kakor Vam je znano, ta strašen boj traja že dolgo, dolgo časa. Jako malo nas je, ki smo zdravi ostali tukaj celih sedem mesecov. Veliko je že pokopanih, veliko ranjenih in bolnih, ki ležijo po bolnišnicah. Mene sliši sam Bog in Devica Marija, da sem še dosedaj zdrav, čvrst in hraber junak. Tudi mislim, da Vam je že znano, kako se naši vrali Slovenec hrabro bojujejo, posebno 87. pešpolk in naš 8. topničarski polk. Naši se borijo, da je strah in groza. Toda upanja na konec še nimamo. Ni še zadost prelite krvi, ne počiva še zadost naših bratov na bojišču. Maščevati se moramo za svoje brate, ter izigrati našo zemljo iz sovražnikovih rok; zastaviti kri za našega vladarja ter položiti žrtev na oltar domovine. Dosti sem že prestal, a dosti več ne bom mogel, ker se čutim čisto prehljenega. Zato se poslovim od Vas, ker pri vsakem pisanku si moram misliti, da je morda za zadnji „Z Bogom“.

Pod Marijino zastavo.

Alojz Hodnik, topničar, piše iz Karpatov svoji sestri Mariji Hodnik v Smartnu pri Slov. Gradcu:

Pišem Ti par besed, kako mene iz dna srca veseli, da mi pišeš pod Marijino zastavo. Stoterokrat se Ti zahvalim za Tvojo dopisnico, ki je res ganljiva in pretresljiva. Solze so zalile moje oči, ko sem prečital in pomislil, da smo še vsi, ki smo pod Marijino zastavo, zdravi in zadovoljni; ni nam pretemna, ne premrzla noč, z veseljem gremo v boj za vero, dom in za cesarja. Na tisoči sovražnikov v Karpatih leži, ki in imenu Boga in Marije naše granate strle so jih kosti. Preblaga mi sestra! Zaupam v Boga in Marijo, da prideš, da pridem gotovo še enkrat domov. Tvoj brat A.

Austrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 28. aprila.

Iz karpatske bojne črte se nam javlja, da se vršijo razven izhodno od Užoka v dolini Orave le artillerijski boji. Ali so ti boji znamenici novega prodiranja bodisi od naše bodisi od ruske strani, tega tukaj daleč proč od fronte ne moremo presoditi. Spomladansko vreme je za prodiranje zelo vablivo.

V soboto in nedeljo, dne 24. in 25. so se vršili ljeti, a za nas uspešni boji v dolini Orave, severno-izhodno od Užoka. Zavzeli smo Ostri Vrh in sosedne višine. Izhodni del Karpatov je s tem zasiguran proti vsem russkim napadom, mi stojimo trdno že daleč na gališki zemlji.

Z drugih točk avstrijsko-nemško-ruske fronte nobenih posebnih poročil.

Sedanja bojna črta v Karpatih.

Iz Karpatov se poroča: Dejstvo, da so Rusi ustawili borbo v Karpatih v trenutku, ki je bil za njihovo armado najneugodnejši, označuje v največji meri pomen uspehov, katere je izvojevala naša armada. Naše armadno vodstvo je sedaj naše čete, ki so bile razvrščene na raznih postojankah, tako tesno strnilo in združilo v eno enotno bojno črto, da je ni mogoče predpreteti. Zahodnje krilo naše karpatske armade se opira na zahodno gališko zatvorno bojno črto, ki se razteza od mesta Grybov (izhodno od Novega Sandeca) notri do Izhodnih Beskid in se prične deset kilometrov južno od prelaza Koniečna.

Zborov (severno od Bardova) so sicer naše čete izpraznile, ker leži neugodno v dolini, toda tudi Rusi so nastanili v tem kraju samo nekaj svojih prednjih čet in sicer v grajsčini Rakoczi, v judovski sinagogi (molitvici) in v šoli. Avstrijski major Trojer je udril te dni v ta kraj, presenečil Ruse ter ujel 200 Russov. Od Zborova gre naše črta čez zahodne višine reke Ondave. Kraja Kurima in Kereket se nahajata v avstrijski oblasti. Na južni strani prelaza Dukla in sicer pri kraju Stropkov (leži ob izlivu Hosanke v reko Ondavo) se zaupogne naše črta od karpatskega grebena nadalje proti jugu in se zopet približa na sedem kilometrov prelazu Lupkov, kjer so postavljene nemške čete.

Kraj Virava obskujejo včasih Rusi, da se v kraju nimogrede nastanijo. Neka patrulja in sicer en podčastnik in dva artillerista, ki si je upala v ta kraj, se je vrnila nazaj s stoširidesetimi ujetniki. V dolini reke Široka (prtok Laborce), in sicer pri kraju Nagypolany so prodrli Rusi šest kilometrov čez mejo v ogrsko ozemlje. Ker so pa naše čete odbile ruski napad, so Rusi prodrali z zelo številnimi četami proti prelazu Užok in so napravili dne 21. aprila celo vrsto slih postojank na naše, tamkaj se nahajoče postojanke. Vrsto za vrsto russki vojaki so pokosile krogle avstrijskih pušk, tako, da je bil popolnoma odbit tudi ta napad. Na stotine russkih mrljev je pokrivalo obronke gorovja in naše čete so ujele čez 12 sto Russov.

Od prelaza Užok naprej proti izhodu niso le samo v naši oblasti vsi prelazi, ampak naša armada je še celo zasedla velik del izhodne Galicije. Naša južna armada, obstoječa iz avstrijskih, ogrskih in nemških čet, se nahaja daleč na onstran prelaza Javornik (južno od Nadvorje) in je spremenila vse postojanke, katere si je pridobila, v trdnjave, katerih ni mogoče zavzeti. Od Solotvina, kjer so naše čete na severni strani meje zasedle štirideset kilometrov ozemlja, se zaupogne naše bojna črta mimo mesta Otychia, ki se nahaja med avstrijsko in rusko bojno črto, proti Jezieščanu ob reki Dnijester. Tukaj so naše čete razdrle prehode čez reko in onemogočile prodiranje Russov. Naše karpatske čete si sedaj utriutejo, izpopolnjujejo in udobno prirejujejo svoja kritja in postojanke, v katerih so nastanjene.

Naše stanje v Karpatih.

Iz dosedanjih vojnih izkušenj se da sledi, da je še celo zasedla velik del izhodne Galicije. Naša južna armada, obstoječa iz avstrijskih, ogrskih in nemških čet, se nahaja daleč na onstran prelaza Javornik (južno od Nadvorje) in je spremenila vse postojanke, katere si je pridobila, v trdnjave, katerih ni mogoče zavzeti. Od Solotvina, kjer so naše čete na severni strani meje zasedle štirideset kilometrov ozemlja, se zaupogne naše bojna črta mimo mesta Otychia, ki se nahaja med avstrijsko in rusko bojno črto, proti Jezieščanu ob reki Dnijester. Tukaj so naše čete razdrle prehode čez reko in onemogočile prodiranje Russov. Naše karpatske čete si sedaj utriutejo, izpopolnjujejo in udobno prirejujejo svoja kritja in postojanke, v katerih so nastanjene.

V Dukelski kotlini.

V Bardovem (Bartfa) vlada popolen mir. Prebivalstvo se je že več oma vrnile, drugi pa se še vračajo, dasiravno stoji sovražnik komaj deset kilometrov od mesta. Naš položaj je tako izvrsten in ugodnejša križja. Pri tem so Nemci opustili sedanji način strelnih jarkov, katere so imeli na Poškem in Francoskem. Zamenjali so jih z okopi, kjer se voda lahko neovirano odteka in katere se lahko doseže, ne da bi sovražnik opazil. Okope se prav tako malo opazi kot jarke.

Naši z naskokom zavzeli Ostri Vrh.

V Karpatih divja sedaj najhujši boj za Užok in ozemlje na izhodni strani tega važnega prelaza. Naši so vse ruske napade na tem prostoru uspešno odbili in prodrli celo do 25 km daleč na gališko ozemlje. Ko so prve dne mesca aprila nemške čete, ki se bore v Karpatih, zasedle gorsko sedlo Zvinin (izhodno od Užoka na galiških tleh), so Rusi višino Ostri Vrh, ki leži izhodno od Zvinina na desnem bregu reke Orave, krčevito branili pred našimi napadi, ki so postajali vedno silnejši. Posebno artillerija nemškega armadnega zbora, ki je bila postavljena pri Kozovi (mestec ob Oravi), je prizadila Russom velike izgube. V soboto dne 24. aprila so avstrijske čete z naskokom zvezle Russom Ostri Vrh. Velike zasluge za zavzetje imajo tudi avstrijski saperji (vojaki za kopanje strelnih jarkov in polaganje min). Med najhujšim ognjem so kopali jarke in kakor krt rili naprej proti Ostremu Vrhlu. Istočasno so nemške čete prodrale na levi strani Ostrega Vrha in so zavezle več sovražnikovih postojank. Tako se je posrečilo, da je bil sovražnik pregnan z dobroutrjenih postojank na obeh straneh reke Orave. Do nedelje je v tem prostoru prišlo nad 1000 Russov v avstrijsko ujetništvo. Dva russka bataljona sta bila vsled silnega avstrijskega ognja popolnoma uničena.

Zavzetje Ostrega Vrha je velikega pomena za nadaljnjo bojevanje. Rusi so smatrali to svojo postojanko kot nepremagljivo. Več mescev so jo utrjevali z vsemi mogočimi sredstvi. Naši pa, ki so prodrali čez prelaz Lysa in Javornik, so se za napad dobro pripravili. Pionirji in saperji so po noči na tem položili pred ruske postojanke mine, ki so v jutru dne 24. aprila z russimi vojaki vred zletete v zrak in prizadiale v russkih vrstah grozno zmešnjavo. Naskokujoča infanterija je odvzela Russom okop za okopom, naši se niso strašili ognja russkih strojnih pušk, ki je napravil velike vrzeli v naših vrstah. Nové rezerve so izpolnile nastale vrzeli in naši niso prej nehali, dokler ni na Ostem Vruhu plapolala avstrijska zastava. Rusi so v divjem begu bežali proti severo-izhodu.

Nov uspeh pri Ostem Vruhu.

V nedeljo dne 25. aprila je nek avstrijski oddelek z naskokom zavezal zopet novo rusko višinsko postojanko pri Ostem Vruhu, jugoizhodno od mesteca Koziova. Rusi so bežali, a naši so jih neprestano zaledovali in jim odvzeli 26 močnih strelnih jarkov ter mnogo vojnega gradiva. Po noči so Russi skušali Ostri Vrh zopet zavzeti, a so bili odbiti. V teh bojih smo ujeli zopet 1000 Russov. Na stotine mrtvih Russov je pokrivalo bojišče. V globinah pri Ostem Vruhu so ležali russki mrlje po več metrov visoko.

Gora Zvinin (do 1000 metrov visoka), Ostri Vrh in ostale postojanke ob Oravi zapirajo pot russki armadi na Ogrsko, nam pa odpirajo pot do Stryja in Lvova. Prelaz Užok je sedaj trdno v naših rokah.

Zastava trdnjave Przemysl.

Iz Curiha se poroča, da, ko so preiskali prtljago avstro-ogrskih častnikov v Kijevu, so našli v ročnem kovčegu generala Tamassy zastavo trdnjave Przemysl, pri drugih častnikih pa zastave posameznih polkov, razrezane v kosce.

Car v Przemyslu.

Iz Lvova poročajo: Car je prispel v spremstvu generalisima Nikolaja Nikolajeviča v Przemysl. Nastanil se je v poslopju, kjer je stanoval poprej general Kusmanek s svojim štabom. Ogledal si je v soboto dne 24. aprila przemyslske utrdbe, nakar se je zopet vrnil v Lvov.

Nov način strelnih jarkov.

Iz avstrijskega vojnega poročevalnega stanja se poroča: Karpačke čete delajo sedaj močnejša in ugodnejša križja. Pri tem so Nemci opustili sedanji način strelnih jarkov, katere so imeli na Poškem in Francoskem. Zamenjali so jih z okopi, kjer se voda lahko neovirano odteka in katere se lahko doseže, ne da bi sovražnik opazil. Okope se prav tako malo opazi kot jarke.

Madžar slavi slovenske polke.

Poročevalci neslovenskih listov so polni hvale o naših slovenskih vojakih. Vojni dopisnik madžarskega lista „A Nap“ je v družbi z drugimi časnikarji obškal karpatsko bojišče, kjer se bori tretja armada. O obšku poroča: Armadni povelnik general Bo-

r o e v i č je sprejel časnikarje zelo prisrčno in jim predstavljal naše polke, ki so prestali zadnji čas hude, vroče boje in so kot zmagovalci izšli iz njih. Najprvo so gostje obiskali III. armadni zbor, kateremu poveljuje korni povelnik feldmaršallajtnant Krautwald pl. Amrau. Čete III. armadnega zobra — več romana slovenski polki — so vojaki prve vrste, izborni junaki, cvet in jedro naše armade. Ti junaki so doma iz Stajerskega, Koroske, Kranjske in Primorske. Borijo se z neprimernim junaštvom ter z navdušeno požrtvovalnostjo branijo ogrsko mejo. Tako sodi o slovenskih vojakih — Madžar.

Slava Hrvatom!

V ogrski državni zbornici je ministrski predsednik grof Tisza proslavljal tudi junaštvu Hrvatov v sedanjih vojski. Ta pohvala je tem važnejša in več vredna, ker prihaja iz ust Tisze, ki velja kot človek, ki postavlja svoje madžarsko nad vse. Govoril je: „Ne morem zamolčati, da tudi nemadžarski deli tega naroda kažejo v tem velikem času srajne dokaze svoje domovinske ljubezni. (Dolgotrajno odobravanje.) Gotovo mi bo vsak član te zbornice pritrjeval, če svoje domoljubno veselje posebno poudarim, ker je na teh junaških bojih imel bratovški narod hrvatski svoj najsisajnejši delež. V ogrski zgodovini so sijajni in temni, pa vendar slavni oni listi, ki jih je pisala skupno prelita kriogrške in hrvatske naroda.“ Hrvati trdno upajo, da bodo besedam sledila v miru tudi dejana in da bo Hrvatski zagotovljen svoboden nadomir razvoj.

Srbsko uradno poročilo o obmejnih bojih.

Hrvatski listi poročajo iz Bukarešte: Dne 20. aprila objavljeno uradno srbsko poročilo omenja manjše obmejne spopade in pravi o tem sledi: Dne 17. aprila je streljal sovražnik iz težkih topov na vas Sip, kjer je bilo več poslopij poškodovanih. Končno poroča srbsko poročilo, da je 18. aprila 700 Albancev pri Kafazaniju napadlo mejo ohridskega okrožja. Boj je trajal ves dan in se je končal še le proti 5. uru. Podrobnosti so še neznane. Povelnik obmejnih čet je odpotoval na pozorišče bojev.

Boji v Belgiji.

Pretekli četrtek dne 22. aprila so Nemci v Belgiji pri Langemarku presenetili angleško-francoske postojanke in prodrli na dveh krajinah čez ipernski kanal na njegovo zahodno stran. Osvojili so si 4 vasi, uveli 1600 Angležev in Francoze, ter zapeleli 30 topov. Drugi dan, v petek dne 23. aprila, so si Nemci že na zahodni strani ipernskega kanala osvojili kraj Lizerne, uveli zopet b'izu 1600 mož in zapeleli 6 topov. V soboto so ujeli nadalje čez 1000 Angležev ter zajeli večje število strojnih pušk. Na angleško javnost so ti nemški uspehi naredili mučen utis. Angleška javnost je bila od vojaških krogov poučena, da je vsak prodiranje Nemcev v Belgiji izključeno in angleška vlada je v Berlunu dala že poizvedovali, ali bi ne bilo mogoče skleni posebnega mrač med Nemčijo in Anglijo. Nemčija bi naj Angliji pripoznala samo posest francoskih pristanišč Dunkirk, Calais, Boulogne in Havre ter posest turških otokov Tenedos in Lemnos pred Dardanelami. Ker nemška vlada ne more pripustiti angleških pristanišč na francoski zemlji in ker ne more kot zavezanca proti Turčiji zahrbno postopati, je odločno odklonila ponudbo. Sedaj se trudijo angleške čete, da bi nagnale Nemce vsaj z zahodne strani inernskega kanala. Po poročilih nemških listov se jim to ni posrečilo.

Borba za Dardanele.

Angleži in Francozi so začeli čas pripravili nov napad na Dardanele. Napasti hočejo to važno morsko ožino z morja in s suhega. Z mnogimi ladjami so spravili na bližnje otoke pri Dardanelah večje število vojaščev. Nekateri listi pravijo, da znaša ta armada, s katero hočejo Angleži in Francozi s suhega napasti Dardanele, nad 60.000 mož. V pondeljek dne 26. aprila je sovražnik nenadoma in istočasno izkreal na 4 krajinah svoje čete na polotok Galipoli, ki leži na evropski strani Dardanel. O tem napadu poroča turški glavni stan:

Dne 26. aprila je poizkušal sovražnik pod varstvom svojih vojnih ladij na štirih točkah zapadne obale galipolskega polotoka izkreati čete, in sicer: ob ustju Sighindere na obalah pri utrdbah Ari-Burnu, zapadno od Kaba-Tepe in Tekke-Burnu izkreani sovražni oddelek so turški vojaki naskočili z bajonetom in zagnali v morje. Pri Ari-Burnu izkreane čete so poizkusile prodirati, a so ih turške čete v protinapadu vrgle nazaj na obalo. Del teh sovražnih brambnih sil je bil ponoči prisiljen, da se je v begu umaknil nazaj na ladje. Dne 26. t. m. so turške čete svoje napade na vseh frontah uspešno nadaljevale. Obenem se je dne 25. t. m. približalo morskim ožinam sovražno brodovje z namegom, izvesti napad z morske strani, a se je moralno pred turškim ognjem umakniti. Tukom boja so Turki eno sovražno torpedovko potopili,

drugo pa težko poškodovali. Odvlekli so jo v smeri proti otoku Tenedu. Novejša turška poročila pravijo, da so imeli Angleži in Francozi v bojih na galipolskem polotoku 400 mrtvih, 200 sovražnikov pa je prišlo v turške roke. Oddelki mohamedanskih Francozov so uskočili k Turkom.

Kaj je z Italijo?

Prav dobro odgovarja na vsa vprašanja, kaj bo storila Italija, rimski dopisnik francoskega lista „Matin“, ki piše: Noben človek v Rimu, izvzemši kralja in ministrov Salandre in Sonnina, ne ve, kako da se odloči Italija. Italija zasleduje svojo politiko s popinim molkom.

Gotovo pa je, da Italija svoje vojne priprave še vedno izpoljuje. Tako se poroča iz Amerike, iz East St. Louis, da je sklenila laška vladja s tamkajšnjimi trgovci novo pogodbo za 15.000 konj. Prejšnja pogodba za 8.000 konj je že izvršena in več t soč konj je že na poti v Italijo. Skupno je bilo dosedaj iz imenovanega kraja odsposlanih v vojskujoče se evropske države 80.000 konj.

Bolgarija ne misli na vojsko.

Bolgarski finančni minister Tončev se je izjavil napram dopisniku rumunskega lista „Dimineaza“ sledče: *Bolgarija niti ne misli na to, da bi se udeležila vojske, ker bi stem koristila samo svojim sovražnikom.* Ako zmaga trosporazum, bi postala Srbija država z 20 milijoni prebivalcev in bi bila močna dovolj, da bi se branila nam dati nazaj ozemlje, katero nam je slo iztrgala. Ako pa zmaga Avstrija in Nemčija, bi bil konec Srbije in Bolgarija bi postala deloma njen dedič. Iz tega je razvidno, da more Bolgarija letajo dati trosporazumu vojaške pomoči, če ji trosporazum že v naprej jamči, da dobi Bolgarija po končani vojski novega ozemlja. To se dosedaj ni zgodilo.

25 do 26 milijonov pod orožjem.

V ogrskem državnem zboru je domobranci minister Hazai opisoval spremembo v vojskovjanju, ki je nastala vsled splošne vojne obveznosti. Vojskujoče države so po njegovem računu postavile dosedaj, seveda ne naenkrat, ampak tekom vojske, 25 do 26 milijonov vojakov na bojišče. Obenem se je po njegovem mnenju vojskovalo 6 do 7 milijonov vojakov. O spopadu tako velikanskih množic ne ve poročati svetovna na zdodovina. Bojna črta znaša proti Francozom in Angležem 850 km, proti Rusom in Srblom 1500 km. Tuji glede silovitosti in glede dolgočrajnosti posameznih borb ni najti v prejšnjih časih primere. Nahaja se vojaki, ki so se že dosedaj udeležili več kot 100 bitk. Izgube znašajo mnogo več kot nekdaj, namreč 10 do 15 odstotkov.

Vprašanja in odgovori.

M ož m o r a l k o t d e l a v e c k ž e l e z n i c i e i. Vprašanje: Moj mož, ki je star že 44 let, je bil vpoklican kot delavec in dela sedaj na železnici v M. Ker mi manjka delavske moči, kaj naj storim? Odgovor: Mož je bil gotovo vpoklican na podlagi zakona za vojaško dajatve. Vsakdo, kdor je vpoklican, se mora vpoklicu odzvati. Toda obenem se lahko naredi pritožba na okrajno glavarstvo, v kateri se razložijo domače razmere, ter se prosi, da se mož oprosti vojaško-dajatvene dolžnosti. Ako vas okrajno glavarstvo ne usliši, se pritožite na c. kr. namestništvo, in ako tudi to ne, na c. kr. domobranci ministrstvo. Pritožbo lahko vloži mož, a tudi vi v njegovem imenu. V postavi je tudi določeno, da se morajo najprej uporabiti mlajše osebe. Mogoče vam bo ta migljaj prav prisel.

B r e z i z k a z n i c e n ič ī d a t i! Vprašanje: Prišel je k meni mož, ki je reklo, da prihaja v imenu okrajnega glavarstva, ter zahteval, da mu moram prodati pšenico. Ponujal je 40 K. za meterski stot. Ker mu nisem hotela dati, je pretil s kaznijo, potem pa odšel. Ali se mi bo kaj zgodilo? Odgovor: Nič se vam ne bo zgodilo. Mož je bil gotovo slepar. Glavarstva bodo zahtevala žito ali pšenico ali pa potom občinskega predstojnika. In če bi že kdo drug bil določen – kar navadno ne bo – mora imeti izkaznico in poblastilo od okrajnega glavarstva z uradnim pečatom. Naznanite stvar orožništvu in opišite mu natanko moža. Okrajna glavarstva iz tega slučaja razvidijo potrebo, da se javno razglasijo najvišje cene za morebitni odškup žita, kakor se je to že zgodilo v mariborskem okraju.

Z a v o j a k e v t u j i h b o l n i š p i c a h . Vprašanje: Moj sin leži ranjen v bolnišnici v Debrecinu na Ogrskem. Ker mu je rana precej zacetila, me vedno prosi, naj mu izpostavljam, da pride v kako mariborsko bolnišnico. Rad bi ustregel njegovi prošnji, a ne vem, kaj naj storim. Odgovor: Ako ogrska bolnišnica vašega sina odpusti in izjavlja, da je sposoben za potovanje po železnici, ga je potem mogoče

dobiti v Maribor. A zasigurati si morate poprej, da bodo vašega sina v kaki mariborski bolnišnici sprejeli. Pojdite osebno k vodstvu vojaške bolnišnice v Mariboru ali pa napravite pisemo prošnjo, da se vašega fanta sprejme v kako tukajšnjo bolnišnico. Predstojništvo vojaških bolnišnic ustrežejo, če le mogoče, takim prošnjam. Naj vam izročijo v bolnišnici pisemo zagotovilo za sprejem in to zagotovilo pošljite ogrski bolnišnici. Na ta način bo vaš sin kmalu prišel v domači kraj.

Z a o b r t n i k e - d a v k i o p l a č e v a l e c e . Vprašanje: Že od 15. februarja 1915 sem kot črnovojnik pri vojakih. Doma sem izvrševal čevljarsko obrt, katero pa sem sedaj radi vojaške službe moral ustaviti. Davkarja me tirja sedaj za obrtni davek, ki ga radi pomanjkanja sredstev ne morem plačati. Kaj naj storim? Odgovor: Vzamite polo papirja in naredite na c. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek) prošnjo, da se vam obrtni davek za čas vaše vojaške službe opusti, ker začasno obrt ne izvršuje. Omenite v prošnji, da obrtni list sicer obdržite, a izvrševanje svoje obrti prekinete, dokler se vas ne odpusti od vojaške službe.

Uradne odredbe.

*** Odredbe za preskrbo pomanjkanje trpečega prebivalstva.** C. kr. namestništva v Gradcu nam poroča: Vedno hujša draginja in pičlost živil sta napotili namestnika grof Clary und Aldringen že pred nekaj tedni, da je ustanovil sklad za preškrbo, ki ima nalogo, v najširšem obsegu skrbeti za preživljajanje prebivalstva. Pred nekaj dnevi je despol pri namestniku znamen dar g. opata v St. Lambrechtu, kateremu se je zahvalil, da je sklad narasel na približno 60.000 K. Kmalu je prišel nujni povod in načrti je bilo treba to premoženje za namen, kateremu je odmenjeno. Takoj po uvedbi krušnih nakaznic je bilo jasno, da ne more izhajati delavško prebivalstvo z odmerjeno množino moke in kruha, ne da bi zamoglo izdatno se posluževati drugih živil. Radi splošne draginje pa manjka mnogim za to potrebnih sredstev. Da se revnješim krogom v tej smeri kolikor mogoče pomaga, je uvedel namestnik grof Clary za sedaj v Gradcu in v Eggenbergu pri Gradcu oddajo živil za revno domače prebivalstvo po nekdanjih mirovnih cenah; na petih krajih so že začeli s prodajo. Kakor vedno, je ponudil tudi tukaj štajerski gospojni pomožni odsek svojo pomoč v obči blagor ter prevzel v Gradcu prodajanje živil. Za sedaj se prodaja krompir, fižol in mast, a vendar bodejo kakor hitro mogoče začeli tudi s prodajo mleka. Sklad za preskrbo ima pri tem nalogu, da pokrije razliko med sedanjimi dnevнимi cenami in mirovnimi cenami, po katerih ta živila prodajajo. Nadaljnje s pomočjo namestnika od štajerskega gospojnega pomožnega odseka započeto delo je prirejanje vojnih obredov za ubogo domače prebivalstvo. Predmeta za to so že v polnem teklu in s tem poverjene gospe skrbijo z neuromnim delovanjem, da bo kmalu mogoče začeti delni obred. Če bi se pokazalo, da je treba tudi v drugih krajih na štajerskem enakih uvedb, bo tudi tamkaj priskočil na pomoč sklad za preškrbo, v kolikor mu dopuščajo sredstva. Radi zagotovitev preskrbi v večjih industrijskih središčih se je vršil – kakor že znano – dne 16. aprila pod predsedništvom namestnika grofa Clary v c. kr. gradu v Gradcu razgovor z zastopniki štajerske industrije; z ozirom na zakonito uresnitve porabe milinskih izdelkov so tukaj zlasti povdorjali potrebnost nabave izdatne množine nadomestnih živil. V ta namen je namestnik obljubil popolno pripomoč c. kr. namestniškega deželnokulturnega nadzorništva, kateremu naj posamezni obrati naznajijo potrebo živil-nadomestil. Upati je, da bo mogoče sklad za preskrbo še nadalje ojačati, da bo zamogel zadoščevati svoji nalogi še na širši podlagi, da bo v tem velepomembnem, pa tudi resnem času kolikor mogoče mnogim odvezeta težka skrb za naš vsakdanji kruh.

*** Pecivo za zdravilišča in za bolnike.** Štajersko namestništvo je izdalо naredbo, s katero se doloka proizvaja in uporablja pecivo v bolnišnicah in drugih zdraviliščih, kakor tudi za bolnike, ki se nahajajo v domači oskrbi in sicer: Proizvajati je dovoljeno kruh s 50% pšenične moke, ostala množina moke mora biti ječmenova, koruzna, riževa ali druge vrste moke. Proizvajati je dovoljeno fazkovani voedeni suhor (cvibak) s 30% pšenične ali rižene moke, ostala množina moke mora biti ječmenova ali druga moka in je dovoljeno uporabljati za suhor jačaj in mleko in nekoliko sladkorja. Izrecno se povdaria, da je veljavna na odredba le za bolnišnice, zdravilišča in za bolnike, ki se nahajajo v zasebni oskrbi.

*** Trgovina z jajci.** Ker se je prislo na sled mnogoterim nedostatkom, ki so se dogajali v zadnjem času v nekaterih okrajih pri nakupovanju in pobiranju jajc, je izdalо štajersko namestništvo odredbo, da morajo podrejene politične oblasti strogo nadzorovati trgovino z jajci. Določeno je, da morajo imeti osebe, ki se pečajo s kupovanjem jajc na deželi, posebno dovoljne izkaznice (legitimacije), katere izdajo politične oblasti. Odslej najprej smejte prodajati jajca le takim osebam, ki imajo tozadne izkaznice in je strogo prepovedano, prodajati jajca tujim in takim osebam, ki nimajo takih izkaznic. Namestniška odredba ima namen, preprečiti na eni strani neumestno pretiranje cene jajcem, ki so jih povzročili razni prekupci.

Vrednost dobitkov loterije „Slovenske Straže“ 20.000 K. Naberite tudi pri svojih znancih denar za srečke in pošljite takoj denar z naročilom „Slovenski Straži“ Ljubljano!

Razne novice.

*** Cesar čil in zdrav.** Naš vladar Franc Jožef z veliko pozornostjo zasleduje dogodke na bojišču in razvoj svetovne politike. V svoji delavnici ima na veliki mizi razgrnjene natančne zemljevide, na katerih si zaznamuje postojanke naših čet. Cesar je natančno poučen, kje stojijo posamezni polki in bataljoni. Na Markovo, dne 25. aprila se je cesar v grajski kapeli Šenbrunskega građu udeležil službe božje in je pobožno molil sv. rožni venec.

*** Prestolonaslednik krstni boter** sinčku pokojnega dr. Sosiča. Sinčku pokojnega dr. Andreja Sosiča, ki se je porodil šele po smrti svojega na južnem bojišču padlega očeta, je krstni boter Nj. Visokost nadvojvoda Karl Franc Jožef. Otrok je dobil pri krstu ime Branislav Andrej. Kot dar svojemu kumčetu je poslal prestolonasledniku zapestnico z začetnicami svojega imena. Prestolonaslednika je zastopal pri krstu nadučitelj Gorkič.

*** Radeckijev duh.** Radeckijevi veteranci so že redki, Radeckijev duh še pa živi. Pred enim tednom so stopili nekje v spodnji Savinjski dolini ne-državni skupaj, ampak „fantje iz fare“ (kraja ne povemo, ker bi jih sicer lahko kaka država vzela v državniško službo) ter so zakrožili iz polnih prs in s krajčo pesem, ki se začenja s temi besedami:

„Ko bi še Radecky bil
Mailand bi nazaj dobil.“

*** Naše izobraževalno delo.** Naše vrlo ljudstvo ve ceniti pomen izobraževalnega dela, zlasti za gospodarske organizacije in se v velikem številu udeležuje predavanj, katera prirejajo naše zadruge, zlasti posojilnice. V letošnjem letu so se vršila predavanja v Mihoveč (14. marca), v Artičah (21. marca), v Suhi na Koroškem (28. marca), v Sv. Lovrencu na Dr. polu (5. aprila), v Kamnici (11. aprila), pri Mali Nedelji (18. aprila), na Laškem (25. aprila), vršilo se bo še v Lučah (9. maja) in drugod. V vseh teh krajih je predaval nadrevizor Vladimir Pušenjak o položaju na denarnem trgu, očrtal je naloge, katere čakajo v vojnem času kmečki stan in z zadovoljnostjo konstatiral, da se ljudstvo zlasti po Novem letu zelo poslužuje naših posojilnic, da je stanje hranilnih vlog zelo narastlo in je mnogo posojilnic, ki je imelo še pred vojno kredit od Zvezze, istega popolnoma poplačalo in izkazuje že naložen denar pri Zvezli. Vesel pojav je tudi, da plačujejo dolžniki redno obresti in odplačujejo dolbove. Pohvalno je treba omeniti, da odborniki, ki so ostali doma, z vnemo opravljajo svoje dolžnosti, četudi je nad 30 naših zadrug brez tajnikov in je tudi mnogo članov načelstva v vojski.

Kupujte srečke Slovenske Straže! Skrajni čas je, da se po vseh slovenskih krajih razvije najživahnejše kupovanje srečk Slovenske Straže v Ljubljani. Žrebanje je že maja meseca. Ker velja srečka samo 1 K, naj bi v vsakem kraju plemeniti možje takoj opozarjali ljudstvo na namen tega podjetja Slov. Straže, ki bo čisti dobiček dala v korist ubogim otrokom, sicer rotam in v dvolav vpadom padlih vojakov in invalidom. Treba je hitrega dela, da bo uspeh časten za nas vse! — Kdor si naroči srečko po pošti v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru, naj priloži za pošiljatev 20 vin. v znamkah.

*** Častniki za Südmarko.** Pri „Tlackerwirtu“ na Teharjih pri Celju so darovali častniki za Südmarko 11 K. —

*** Izpred deželnega sodišča.** V torek, dne 27. aprila, se je vršila v Gradcu pred deželnim sodiščem razprava dr. Korošec proti dr. Mravlag. Dr. Mravlag je bil obsojen na 300 K. denarne kazni in objavo razsodbe v „Tagesposti.“

*** Glavni tajnik Kmetijske družbe Franc Juvan umrl.** V Gradcu je dne 27. aprila nenadoma umrl vsled srčne kapri glavni tajnik štajerske Kmetijske družbe, Franc Juvan, star 55 let. Pogreb se je vršil danes dopoldne v Gradcu. N. p. v m.!

*** Zaščitnik kapucinskega reda.** Sv. Oče je imenoval kardinala Granita Pignatelli di Belmonte za zaščitnika kapucinskega reda. *** Francozi se laskajo katoličanom.** V Rimu se je delj časa mudil general Pau, o katerem se govori, da je zelo vnet katoličan. Ko je Pau odšel, se je pripeljal v Rim francoski general Castelnau, ki je tudi po mišljenu navdušen katoličan. Čudno res, da v teh resnih časih voditelji francoske brezverske vlade posiljajo v Rim same zavedne katoličane-generalne na obisk. In vendar nam je znano, da so kolovodje francoskih svobodomiselcev poprej skušali s silo odstraniti vse katoliško-misleče častnike v francoski armadi. Sila kola lomi. Pau in Castelnau sta v Rimu obiskala več višjih cerkevnih knezov.

*** Smrt zajecu!** Že v začetku pretečenega tedna so poslanci S. K. Z. posredovali pri c. kr. namestniku zaradi spremembe zakona v tem smislu, da se dovoli pobijati zajce in fazane, ker zlasti sedaj ti dve živali naredijo veliko škodo na polju. Namestnik je obljubil, da bo v tej zadevi ukrenil, kar bo le mogoče. Zajedno je spravil slovenski odbornik v deželnem odboru to zadevo v razgovor in poročevalce gospodarskih zavodov, ekscelecnja grof Attems je obljubil, da poroča v prihodnji seji o spremembah lovskega zakona v tem smislu.

*** Proč z zajecem!** Od Sv. Lovrenca na Dr. p. se nam piše: Že več let so se naši kmetje pritoževali nad škodo, ki jo je delal zajec na polju. Nekateri n. pr. niso dobili nič fižola ali pa niti toliko ne, kolikor so ga posadili. Če so naznani škodo, so imeli veliko potov, pričkanja, stroškov, čakanja v Ptiju in pri Grajsčaku, ki ima lov, dobili pa niso nobene odškodnine ali pa tako majhno, da niso bili niti cenilni stroški pokriti. Zastonj so delali, izvršeno je bilo seme! Letos pa je zajec na nadloga še večja, ker so ti strahopetniki vsled razbijanja in hrupa pri stavbi barak zbežali na njive; v trumah pa skupaj se podijo po polju, celo na dvorišča zajdejo. Ako se njih število ne zmanjša vsaj za tri četrtnine, ne bomo letos mogli več fižola saditi, ker bi bila škoda za seme. Kaj to pomeni za naša gospodinjstva v sedanjih težkih časih draginje in pomanjkanja živeža biti brez fižola, ki je skoraj po večini edina tečnješa jed, si vsakdo lahko misli. To pomeni za premnoge hiše nič druzega kot k a k o t o ! Kaj pomaga posejati in saditi – kakor zatevajo stroge naredbe oblasti – če pa ta zalega nekatere reči (kakor fižol) popolnoma uniči, druge pa

deloma. Zdaj, ko stotisoč vojakov gre v smrt za domovino, ni čas prizanašati zajem, ali prav za prav ozirati se na posestnike lova. Obenem pa bi se nekoli odpomoglo pomanjkanju mesa, ki se nadnjim pričujejo po mestih. Zdaj, ko se z nepopisnim naporom doma ostalih obdeluje polje, je škoda za vsako najmanje delo, za vsako zrnce, ki bi bilo brez koristi in ki bi ne prinesel sadu. Pri nas bi bilo na stotine delavnih dni brez uspeha in mnogo sto kilogramov brez sadu, ako se zajeja nadloga ne odpravi. Zato pričakujemo, da bode sl. c. kr. okr. glavarstvo to upoštevalo in v našem času, dokler še ni žito previsoko (da se ne stori z lovom preveč škode in se jih ložje izsledi), zaukažalo potrebno, da se nas obvaruje velike škode, bede in pomanjkanja. To zahiteva ne samo naša, ampak tudi splošna korist. Tem več žita in pšenice bodo kmetje lahko prodali, čim več raznih drugih pridelkov bodo imeli doma. — Dostavek uredbištva: Izvemo, da so poslanci Ozimec, dr. Korošec in dr. Verstovšek zadnji teden tudi pri namestniku v tem smislu posredovali, kateri jim je obljubil hitre odpomoči.

* **Koliko piva se je izdelalo na Štajerskem 1. 1914.** Vse pivovarne so izdelale v preteklem letu 1.386.697 hl piva, za 197.000 hl manj, to je za 15% manj, kakor leta 1913. Iztočili so ga gostilničarji v deželi 737.949 hl, branjevci pa 64.956 hl, tujega piva se je v deželi uvozilo in v deželi izpilo 44.358 hl, tako da se je občilo v deželi piva 847.265 hl, kolikor se ga je namreč izpilo, torej se ga je izvabilo čez 500 tisoč hl iz dežele. Kakor je znano, je deželnih zborov v zadnjem zasedanju določil davek na pivo s 4 K na 1 hl in je dobila torej dežela davkov na pivo ogromno sveto 3.397.285 K, za 471.612 K več, kakor poprejšnje leto.

* **Velikanski dobiček, katerega donaša pivo.** Pivce piva bo gotovo zanimalo, koliko vsako leto izdajo za to prekuhanu rumeno vodo. Dežela dobi od njih skoraj tri in pol milijona krov. Precej dobička ima vsakata natakarica, še več dobička ima gostilničar, a največ pa ostane kapitalistu-pivovarnarju. In vse te kako izdatno torej podpirajo pivci piva.

* **Na Ogrskem bel, v Avstriji črn kruh.** Od Sv. Lovrenca na Dr. polju se nam piše: Časniki so poročali, kako je na Ogrskem v izobilju pšeničnega kruha, tam še vedno dobijo kifelce itd., mi pa ometamo koruzni kruh, ki je bil zapovedan tudi za praznike. Mi pa smo ravno takrat gledali korist dualizma v lumiči belega madžarskega kruha. Tukaj je, kakor zglašeno, že meseč dni en bataljon ogrskih honvédov. Za praznike (in tudi pozneje) so jih prišle obiskat njihove žene ter prinesle seboj mogočne zaloge krasnega, pedeni visokega pšeničnega in rženega kruha, bidrov, potic itd. Čudile so se, ko so slišale, da je kaj takega pri nas prepovedano. Čudili smo se tudi mi ter si mislili: Kdor prei pride, prej in več melje!

* **Na Dunaju pečejo krompir.** Dunajska občina je izdala dovoljenje, da sme, kdor prosi, na javnih prostorih peči in prodajati krompir. Potrebni krompir lahko dobiva od občine. S tem hoče občina pomagati tistim, ki vsled uvedbe krušnih nakaznic ne morejo izhajati z določeno množino kruha. Ker ni kostanjev, se torej lahko peče krompir.

* **Umetna naredba.** Politična ekspozitura za okraj Knittelfeld je pred kratkim prepovedala izvoz živine. Zdaj so to naredbo v toliko omilili, da se sme živina izvajati le z dovoljenjem politične ekspoziture — Ali je to, kar je v Knittelfeldu mogoče, v drugih krajih nemogoče?

Po vojski se bodo vojaški konji oddajali zasebnikom. Ko se bo sklenil mir med vojskujoci državami, bo vojaška uprava večje število konj odstupila poljedelskemu ministrstvu. Da se dobi vpogled, koliko konj se bo porabilo za zasebno porabo, zbira poljedelsko ministrstvo že sedaj potrebne podatke. In radi tega je ministrstvo izdalo na posamezne namestnike odlok, po katerem se občinam naroča, da morajo takoj, ko bodo nastale zopet redne razmere, poročati političnim oblastem, koliko vojaških konj bi občani rabili, ozircma nakupili. Gre se v glavnem za to, da se dožene, koliko konj bo na deželi z ozirom na število konj pred vojsko, primanjkovalo. — Graška trgovska in obrtna zbornica je že izdala na svoje člane in posamezna industrijska podjetja poziv, da naj že sedaj naznajo zbornici, koliko vojaških konj bodo rabili po končani vojski. Da ne bodo naši kmetje prikrajšani, je priporočati, da občine zberejo pravčasno in zanesljive podatke, koliko konj v posameznih občinah primanjkuje.

* **Bakrena galica in pobakreno žveplo za vino-grade.** Na deželne vinogradniške strokovnjake dohaja dan za dnevom mnogo vprašanj glede dobave bakrene galice in pobakrenega žvepla. Vinogradnikom se naznanja, da pri nakupu in pošiljanju teh dveh sredstev zoper peronosporo in plesnjivost posreduje, kakor je svoj čas sklenil štajerski deželni zbor, Zveza gospodarskih zadrug za Štajersko v Gradeu, Eggenberg, alte Poststraße št. 152. Vinogradniki se naj torej glede galice in žvepla obračajo na ta naslov.

* **Se nekoliko besed o „Perocidu.“** Primorski vinograđnik piše: Da ne bo kdo vsled raznih govorov, ki se širijo, dvomil na vrednosti „Perocida“ za škropljenje trt proti peronospori, naglašamo ponovno, da je „Perocid“ preizkušano sredstvo. V Nemčiji so ga rabili že več let; štiri leta je delala poizkuse Žnjim državnemu trtnicu v Zadru; na Goriškem so ga poizkušali v minolem letu. Izkušnja je ugotovila, da je „Perocid“ edino sredstvo za načomeščanje galice.

„Perocid“ se nahaja v drobnih zrnih in je pepelnate barve. Dober „Perocid“ je 45odstoten, ali v trgovini se dobiva tudi manj odstoten. Zato je potrebno, da si ga vsak naroči tam, kjer se dobiva zanesljivo dobro blago. Vinogradniki! Zadnji čas je, da si naročite tega sredstva, da obvarujete svoje trte pred peronosporo!

* **Sredstvo proti vranam.** Vrane nam lahko napravijo veliko škodo pri turščici. Zatorej se moramo vrati vlasti v takih letih ogibati, kakoršno je letos. Prvo škodo delajo ob času kalenja. Naj se tedaj tudi pri nas uporablja „antiavit“ za odvračanje škode po vranah ob tem času. Antiavit varuje seme, da ga ne izkljujejo vrane, pa tudi druge živali ne. Antiavit se raztopi v vodi in s to raztopino se poškropi seme in dobro premeša, tako da se seme od vseh strani zmocni. Čez noč se pusti seme razgrnjeno, da se posuši. Za 50 kg semena zadostuje 5 litrov raztopine, ki jo pripraviš tako, da raztopiš v 5 litrih vode 50 gramov antiavita. V gorki vodi se antiavit raje raztopi. Antiavit prodaja Kmetijske družba v Škatljah po eno osmino kilograma za 2.20 K. Namesto antiavita se lahko rabi tudi „minium“, rudeče barvilo, s katerim se potrosi turščico, katero smo prej v vodo zmocili.

* **Tržne cene v Gradcu.** Debebi voji 184 do 208 K, srednje debebi 176 do 182 K, suhi 168 do 174 K; debele krave 160 do 184 K, srednje debele 132 do 158 K, suhe 100 do 132 K; biki 156 do 184 K, mlada živila 152 do 180 K; teleta 200 do 220 K, izjemoma 230 do 240 K; mlade svinje 216 do 220 K, debele svinje 310 do 320 K, srednje debele 278 do 300 K, mesne svinje 300 do 312 K; ovce 140 do 160 K. (Pri goveji živili veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjih in ovcah za 100 kg mrteve teže.) Seno 100 kg: Sladko 10 do 12 K, kislo 9.50 do 11 K, slama 8.50 do 10.50 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 35.—, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 68 do 80 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proso 40.—, pšenica 72 do 96 K, pšenični zdrob 92 K, koruzni zdrob 66 do 96 K, ržena moka 80 K, pšenična moka št. 0 do 92 do 108 K, št. 4 72 do 80 K, št. 6 (črna) 68 do 72 K (100 kg). Jajca komad 10 do 14 v, krompir 18 do 24 v 1 kg, mleko 28 do 32 v liter.

* **Razširjena črnovojniška dolžnost.** Ogrska državna zbornica je že sprejela postavo, s katero se razširi črnovojniška obveznost od 42. do 50. leta. V postavi se je tudi ugotovilo, da bo postava veljala le samo za dobo te vojske, da bodo pri naborih 18letnih mladeničev delovalo mešane komisije, sestoječe iz civilnih in vojaških zdravnikov; da se bodo poslali 42—50letni črnovojniki še le takrat na vojsko, ko so že vsi prejšnji letniki na fronti. Poslane Rakovski je predlagal tudi, naj se odredi še eno splošno pregledovanje in naj se ostro postopa proti častnikom in vojakom, ki se odtegnejo vojaški službi. Domobrani minister Hazaj je odgovoril, da se splošno prebiranje ne bo več odredilo, pač pa tam, kjer je bilo samo le majhno število v vojaštvu odbranih. Na Ogrskem so jih 60 odstotkov vseh nabornikov odbrali. Število onih, ki se odtegnejo vojaški službi, je zelo majhno.

* **Vojni nabori pri naših sovražnikih.** Vojne mu odsek Francoske državne zbornice je vladu predložila zakonski načrt, po katerem so vojaška dolžnost na Francoskem podaljša od 50. do 60. leta. Nabori za mladeniče, ki so rojeni 1. 1898, se bodo vršili na Francoskem od 14. do 24. julija. V Rusiji pa pridejo mladeniči, ki so rojeni 1. 1898, k naboru od 28. maja do 28. junija.

* **Planšarji po poklicu** se lahko začasno pogojno opuste črnovojniške dolžnosti? Z Dunaja se poroča: Na prošnjo tirolskega kulturnega sveta je ministrstvo deželne brambe načelno odločilo, da se črnovojniki, planšarji po poklicu, če ne stoe v vojski in če v zaledju na svojem sedanjem službenem mestu niso neobhodno potrebni, lahko v času od konca majnika do konca septembra oproste od črnovojniške službe, da preskrbe gospodarstvo na planinah.

* **Slovenska junaka Pavčnik in Bukovnik.** — Korporal štajerskega pešpolka št. 87 Bukovnik in poddesetnik tistega polka Ivan Pavčnik, doma z Jurkloštra, sta dne 28. decembra rešila avstrijsko strojno puško Rusom takorekoč iz rok. Pavčnik je pograbil strojno puško in ž njo zbežal. Za njim je grmelo in treskalno v kroglo so kakor dež letel nanj. Če je hotel rešiti strojno puško, je moral na strmi vrh. Na potu je bil seveda izpostavljen najhujšemu obstreljevanju in tudi hudo ranjen, kajti krogla mu je prilenila pod levo pleče, in vendar je hitel naprej in rešil strojno puško. Pavčnik je bil za to odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo, korporal Bukovnik, ki si je bil že prej zaslужil to svetinjo, pa je bil povisan za narednika.

* **Ujet in zopet zbežal.** Sanitetni vojak Rudolf Dimat, doma od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, je že ves čas sedanje vojske na bojišču. Mnogo njegovih ožijih tovarišev že počiva v tuji zemlji. Dimat pa je tako srečen, da je še čil in zdrav. Enkrat je bil od Rusov ujet, a jim je zopet ušel. Imel je silno težavno pot. Pet dni se je potikal po gozdovih in ni jedel drugega kot surov krompir, poldrugi dan pa se je skrival pod nekim mostom, čez katerega so Rusi neprestano marširali. Marija mu je stala na strani in mu pomagala, da se je zopet srečno vrnil k svoji četi.

* **Izgubljen in zopet najden.** Iz Solčave se nam piše: Popolnoma smo mislili, da je Ignac Ošep, posestnik v Solčavi, mrtev, ker se vključil poizvedovanju ni moglo nič izvedeti o njem. A čisto nepričakovano pa pride z Ruskega dopisnika od njega, ki je po-

trebovala ravno 63 dni; žena jo je dobila 6. aprila. Pisje ji: Bournal 22. januarja 1915. Predraga mi žena! Preteklo je že pol leta, od kar sem vzel slovo od Vas, tudi v tem času nisem dobil nobenega pisma od doma, torej nič ne vem, kako je še kaj doma, ali ste še vse živi in zdravi ali ne. Naznanim Ti, da sem bil od krogla v nogu ranjen, a sem zopet ozdravel, tudi drugače sem še zdrav. Daleč od Avstrije in slovenske domovine težko pričakujem časa, da bi se mogel zopet vrnil nazaj k vam v domači kraj. A kdaj bo to, tega pač ne vemo. Bog daj, da bi bili tudi doma še vse zdravi, potem smemo upati, da se še enkrat vidimo. Piši mi takoj, če boš to kartu dobila, kako je še kaj doma, ker me to zelo skrbi, pa budi potolažena, Bog bo že vse tako obrnil, da bo prav. Vse skupaj lepo pozdravim, želeč, naj Vas ljubi Bog varuje v domačem kraju. Z Bogom! Ignac Ošep, gubernija Tomsk.

* **Mrtvi se oglasa.** Posestnik sin Franc Ferk, doma iz Selnice ob Muri, vojak 47. pešpolka, ves čas vojske ni dal glasnu od sebe. Njegovi domači so bili prepricani, da je mrtev. Te dni pa je pisal domov, da se nahaja že od jeseni v ruskom ujetništvu. Siromak še ne ve, da mu je med tem umrl njegov oče. — Marciel Michael, doma iz Hoč, vojak 26. domobranskega pešpolka, je prišel v rusko ujetništvo. Stariši so ga že smatrali za mrtvega. Pred kratkim pa so dobili iz Rusije pismo, v katerem jim sin poroča, da je ujet v mestu Rovno na Rusku, kadar gre lahko vsako nedeljo v katoliško cerkev k službi božji. — Posestnik Jozef Potočnik v Gornjehgradi stev. 104 je sedaj kot ujetnik v Nižnjem Novgorodu na Rusku. Pogrešali so ga že od avgusta sem. —

* **Pogrešajo se:** Janez Markež, deželobrambovski pešpolk stev. 3, 2. stotinja, 4. voj, vojna pošta stev. 48. Naznanih je, da je žena Ani Markež, posestnica v Švetincih, pošta Sv. Urban pri Ptiju, katera radijevje povrne vse stroške za obvestitev. — Jožef Pristovšek, pešpolk stev. 87, 2. marsabataljon, 7. stotinja, vojna pošta stev. 73. Pojasnila na Konrad Kagerja, pasarja v Celju. — J. Krushar, domobraniški pešpolk stev. 26. Naznanih je, da je žena Ani Krushar, posestnica v Pleterji stev. 21. Spitališči, Konjice. — Janez Hrovat, domobraniški pešpolk stev. 26, 2. nadomestna stotinja. Naznanih je, da je žena Veronika, posestnica, Skomer, vojna pošta Vitanje. Stroške rada poravn. — Ivan Vigeč, četrtovja pešpolka stev. 87, 4. stotinja, vojna pošta stev. 73. Zasluzil si je že srebrno kolajno, do 2. decembra 1914 je se večkrat pisal. Naznanih je Juriju Vigeču, v Rušah nad Mariborom. — Alojzij Rojko, domobraniški pešpolk stev. 26, 10. stotinja, vojna pošta stev. 48. Bil je v boju v Galiciji. Poročila njegovi ženi Ani Rojko, posestnici, Derstela, Šv. Urban pri Ptiju. — Pavel Tolicič pri polku cesarskih strelcev stev. 4, 5. poljska stotinja, 2. voj, Ljubljana, vojna pošta stev. 48. Odgovor njegovi sestri Ani Tolicič, Hočko Pohorje, pošta Hoče pri Mariboru. — Janez Bratčič, pešpolk stev. 47, 11. stotinja, vojna pošta stev. 73. Odgovor prosijo starši Matevž Bračič, Črešnjevec, pošta Slov. Vistrica.

* **Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki.** Od skupnega očrednega izkaznega urada (Zentralnachwelsbureau, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene), pisarna za poizvedovanje o vojnih ujetnikih, Dunaj, I., Jasomirogistrasse 6, se poroča:

V zadnjem času se na nas množe pisma, v katerih se pričujejo domačini ujetnikov, da že dolgo niso dobili nobenega poročila od svojcev, ali da še sploh niso nicesar dobili, če prav se jim je od nas poročalo, da se imenovani nahaja v seznamu vojnih ujetnikov.

Domači si napravljajo čestokrat določno nepotrebitne skrbi. Ujetniki v Rusiji se pogosto posiljajo iz enega ujetniškega tabora v drugi, večinoma proti izhodu. Zdi se, da je pri tem ter med potovanjem dopisovanje preporočeno. Tudi v ujetniških taborih je dopisovanje omejeno. Pisma in dopisnice rabijo zelo dolgo časa, iz Sibirije šest do osem tednov in gredo dvakrat v cenzuro, in sicer v Petrogradu in pri nas. Ker so pa russki cenzori preobloženi z delom, se priporoča pisati samo dopisnice. Veliko teh pism je tudi zaplenjenih in uničenih, druga se pa izgube.

O bivališču in stanju posameznega vojnega ujetnika pa ne moremo dobiti poedinčne poročila. Mi si dotičnika zabeležimo in kadar naletimo prvič ali pa ponovno na ime ujetnika, pri katerem je označen kraj njegovega bivališča, potem to sporočimo takoj vprašalcu.

Velikokrat nam pa tudi pošlje ruski Rudeči križ imena ujetnikov še kar s poti, ne da bi bil že označen kraj, kjer bodo internirani. Razume se, da potem ne moremo njegovim domačim označiti kraja, kjer bo ujet. Kakor hitro dobimo končne ujetniške sezname, potem to svojemu ponovno sporočimo.

Pri vprašanju o ujetniku ni potrebno, opisati vse okolnosti, v katerih je sledilo ujetništvo. Dovolj je, če se da le sledi podatke:

Ime:
Rojstno leto:
Prijstojnost:
Šarža:
Oddelek, pri katerem se nahaja in če je mogoče, na katerem bojnišču se je nahajal:

tega prijatelja, o katerem se je tudi poročalo, da je padel, je vstal in ko se je poslovil z žalostni mi besedami, je izginil, morebiti za vedno. Tudi drugi možje zapustil še tisto noč hišo in se še ni vrnil nazaj, žena je pa obolela in dvomijo, da kdaj zopet ozdravi.

* **Velika nesreča ob Dravi.** Izpod Veljke se nam poroča: Narasla Drava je v torek dne 27. t. m. zjutraj utrgala veslanja še nevečemu novemu bredniku Antonu Reberniku v Janževem vrhu čoln. Da bi se resila, je iz čolna skočila Antonija Osirnik in utonila. Železniški čuvaj g. Lenart Gradišnik je potegnil čoln k bregu, a prestrašenega brodarja je zadela menda kap, kajti obležal je mrtev. Brodarjeva hči Alojzija, ki je bila z očetom v čolnu, je ostala živa, a je vsled prestanega strahu hudo oslabela.

* **Vagon papirnatega denarja.** Osješka „Drau“ poroča: Te dni je prispela semkaj dragocena pošljatev, namenjena podružnici avstro-ogrsko banke v Osjeku, in sicer poln vagon bankovcev po 1000 kron, 100, 20 in 10 K., v skupni vrednosti več milijonov K. Vsi uradniki podružnice avstro-ogrsko banke so par dni neprenehoma samo šteli bankovce. Ta velikanska svota je določena samo za vojaške namene.

* **Zenski regiment.** Vojci poročevalci dunajske „N. Fr. Pr.“ Roda Roda poroča s severnega bojišča, namreč iz Bačeve, da je tam videl 400 duš broječ ženski regiment. Spredaj je šel črnovojnik s puško in bajonetom, za njim pa je v vrstah po štiri in štiri korakalo 400 slovaških deklet in žena, na hrbitih so imeli v belih prtih svoje potrebsčine, na desni ramu pa je vsaka nesla lopato. Te ženske porabljajo za kopanje strelskih jarkov.

* **Ruska velikonočna darila našim vojakom.** „Pester Lloyd“ priobčuje iz pisma nekega vojaka 3. pehotnega polka sledče: „Na Velikonočno nedeljo smo doživeli zanimiv slučaj. Po solnčnem izhodu je prišel ruski odpeljanec z belo zastavo, ki mu je sledilo mnogo vojakov. Približali so se našemu strelskeemu jarku, nam podali roke ter nam dali cigaret in cigar. Zvečer so Rusi zopet prišli ter nam izročili tele, ki smo je hvaležno sprejeli ter pojedli.“

* **Gradec.** Da bi se zabranilo nadaljnemu draženju goveje živine in drobnice na graškem trgu od strani meštarjev, je nasvetoval graški mestni svet namestnici, naj vpelje za vso živino, ki pride na graški trg, poleg živinskih potnih listov še posebne izkaznice, na katerih mora občinski urad potrditi težo in svoto, za katero je kmet živinčič proda. Na ta način bi prekupeci ne mogli več na graških sejmih špekulativno dražiti živine.

* **Maribor.** Gostilno v Narodnem domu prevzame s 1. majem g. Gjuro pl. Valjak iz Trsta. Glej današnji oglas!

* **Maribor.** Umrl je višji živinoždravnik pri c. kr. okrajnem glavarstvu Alojzij König v 41. letu svoje starosti.

* **Maribor.** V spomin obletnice poljske vstaje leta 1794 se bo vršila v Mariboru dne 1. in 2. maja primerna slavnost. Dne 1. maja, ob 10. uri predpoldne, bo v cerkvi Matere Milosti služba božja s poljskim petjem in pridigo. Dne 2. maja, ob 3. uri popoldne, pa se vrši v hodniku Narodnega doma slavnost s petjem in raznovrstnim vsporedom. Pri slavnosti sodelujejo Poljaki in Slovenci. Prebitek slavnosti je namenjen revnim poljskim otrokom izseljencev, ki se nahajajo v mariborskem okraju.

* **Sv. Križ pri Mariboru.** Grozovita vojska nam je vzelza že tri vrle mladeniče, ki so štirvovali svoje mlađe življenje za cesarja in domovino: Simon Nerat, Janez Nerat in Jožef Čepe. Prav pridnega kmetčkega fanta nam je pa neusmiljega smrt še sedaj doma pobrala, Vincenca Dobaj iz Šobra, p. d. Brezna-rovega Cenca. Tudi on bi bil moral na bojno polje, a ravno v začetku mobilizacije se ga je lotila hudo vodenična bolezna, ki ga je mučila do sedaj. V bolnišnici v Mariboru, kamor je šel pred sedmimi dnevi zdravja iskat, je storila zdaj konec njegovemu nadepa tudi mukepolnemu življenju. Zapušča doma starega, silno žalujočega očeta, ki občuti briško izgubo še tem bolj, ker ima še tri sinove v vojski in je torej celo sam na svojem razsežnem posestvu. Bog mu bodi v teh brdkostih tolažnik, rajnemu Cencu pa bogat plačnik!

* **St. Ilj v Slov. gor.** Naše Bralno društvo ima v nedeljo, dne 2. maja, popoldne po večernicah, svoj občni zbor. Naprošen je tudi govornik. Pridite vse dobromislični Sentiljančani ta dan v Slovenski Dom.

* **Sv. Jakob v Slov. goricah.** Umrl je na legaju v Gradcu dne 17. aprila spoštovani mladenič Janez Kramar v 34. letu svoje starosti. Bil je štiri mesice v vojski, tam se je prehladel, prišel na Dunaj v bolnišnico, kjer je bil sedem tednov, nato je prišel v Gračec. Bil je še na Velikonočni pondeljek doma. A kmalu nato je legal in ni več vstal. Bil je tudi dolgo let naročnik našega „Slovenskega Gospodarja.“ Naj v miru počiva!

* **Sv. Trojica v Slov. goricah.** Dne 26. aprila popoldne je pridrvela preko Stovenskih goric nevihata, kakoršne smo navajeni le v vročem poletju. Kopičili so se na nebu sivi oblaki, obetajoči nam nič dobrega. Iz oblakov pa je bobnelo zamolklo grmenje, ki je bilo za nas v teh resnih in brdkih časih trikrat hujše, kakor poprejšnja leta. Da, treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

* **Središče.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo v nedeljo, dne 2. maja, popoldne po večernicah, k prireditvi Dekliške Žvezde v novo šolo v Središču. Na spredtu je govor in gledališka igra: „Dve materi.“ Čisti dohodki se razdele osrednjim domaćim v vojski padlih vojakov. Med odnori se razprodajo srečke Slovenske Straže. Pridite, krščanska ljubezen do bližnjega trka na usmiljena srca! Odprite srca, odprte roke!

* **Ptujski okraj.** Ker bodo bržkone kimalu posljali ujetnike v barake v Šterntalu, bi bilo potreb-

no, da se obrnejo občne do okr. glavarstva in namestnike, da se ne bo za ujetnike potrebovo žito in drugi živež morebiti v okraju rekviriral, ampak naj jim vojaška uprava dobiva nato do drugod. Iz našega okraja se je že več, kakor je bilo prav, izvozilo živeža, da bo domače prebivalstvo morebiti še težko iz...
...

* **Ptuji.** Dobili smo poročilo, da je naš somišljenik, vrl član ptujskega Orla, Mihail Menoni iz Rogoznic, ki je služil kot vojak na severnem bojišču, prišel dne 24. marca v rusko ujetništvo.

* **Ptuji.** V Ptuju se baje prodaja modra galica za 3 K. Kilogram. Kje pa je tukaj maksimalni tarif, ki ga imajo meščani tako pri rokah, kadar od kmeta kupujejo, pozabijo pa nanj, kadar kmet od njih kupuje?

* **Ptuji.** Na živinjska sejma dne 20. in 23. aprila se je prigralo 120 konj in 802 glave goveje živine. Na svinjski sejem dne 21. aprila pa so pripeljali 604 svinje. Prihodnji konjski in goveji sejem se vrši dne 4. svinjski pa dne 5. maja.

* **Dravsko polje.** V hudi stiski so sedaj tisti mali posestniki, ki so jo zadajem opisovanju zrnja imeli majhno množino, n. pr. okrog 50 kg. Od oblasti določena mera seveda ni dovolj, da bi se preživel, ter so svoje zrnje že porabili ali pa bodo kimalu, moke pa si sedaj ne morejo kupiti, ker jim župan ne sme dati dovoljenja, ker so imeli toliko žita, da ti morajo začlostovati do žetve, če bi ga porabili je od oblasti določeno mero, ki pa je seveda popolnoma nezadostna pri težkem delu in pomani, nju še drugih živil.

* **Celje.** Vsled posredovanja dr. Korošca in dr. Verstovška bodo tudi letos dejela in okrajni zastopi v onih okrajih, kjer nastopajo rjavci hrošči, plačevali običajno nagrado za nabiranje. Z nabiranjem je treba nemudoma pričeti.

* **Celje.** V bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu je dne 23. aprila umrl urađnik južne železnice g. Roman Engele, star 46 let. Engele je bil delj časa nastavljen na celjskem kolodvoru.

* **Teharje.** Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 2. majnika, popoldne po večernicah, v kapelni. Na spredtu so poročila odbora in petje novega moškega zbora ter volitev novega društvenega odbora. — Odbor.

* **Remšnik.** Ravnaje se po Gospodovem opomihu: Vedno je treba moliti in ne prenehati, smo drugo nedeljo po Veliki noči vnovič napravili vojno procesijo in sicer na 4½ ure oddaljeno božjo pot k Sv. Mariji v Puščavo. Ob štirih zjutraj smo se zbrali v domači župni cerkvi in smo nato odšli pod vodstvom č. g. kaplana Jožeta Vrečko skozi Brezno, kjer je nam pridružilo veliko ljudi. Med potjo v Sv. Ožbaltu smo se pridruževali vedeni novi romari. V St. Ožbaltu smo bili pri sv. maši, nakar so se nam pridružili še Ožbalčani, ki jih je vodil njih župnik vlč. g. Lorenčič. Med molitvami in petjem smo došli v prekraskano romarsko cerkev v Puščavi, kjer je č. g. kaplan Vrečko v globoko v srce segajočem in prepričevalnem cerkvenem govoru pokazal, kako se smemo in moramo zatekati z neomejenim zaupanjem k Jezusu in k Mariji za časa vojske, lakote in bolezni. Nato je bila sv. maša. Z globokimi utisi in v velikim zaupanjem v božjo pomoč smo odšli na svoj dom.

* **Molitve za mir,** ki se po zapovedi sv. Očeta, oziroma prečlastitega kn.-sk. ordinarijata, naj opravljajo letos posebno pri majnški pobožnosti, oziroma tudi pozneje, dokler se bo trajala sedanja vojska, se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru na jako priročnih listekih. Stane pa 100 komadov s poštano vred 60 v. Denar se poslije najbolje naprej.

* **P. n. župane** opozarjam, da se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru: Prošnje za dovoljenje klanja, oziroma prodaje govedi in prasici, kakor tudi Potrdila o podelitev dovoljenja za klanja letel.

* **Najden zaklad** tvori današnja priloga „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani za marsikoga, ki se bode odzval v istej se nahajajočem vabilu srce. Sreča se biva na svetu in je nakljajena vsem, ki zaupajo in verujejo vanjo. Ko torej danes vsakemu ponuja svojo roko, naj se ji nihče ne odtegne!

Zadnja poročila došla v četrtek, 29. aprila.

Preki sod. Kakor izvemo, se bo danes razglasil po celi Avstriji preki sod! Ravnajte se strogo po njegovih določilih.

Duhovniške vesti. C. g. župnik Alojzij Čižek je danes odpotoval kot divizijski župnik na severno bojišče.

Zupnik Muršič oproščen. Včeraj, dne 28. t. m. se je vršila pred vojaškim sodiščem v Mariboru glavna obravnavna proti č. g. župniku framskemu, Fr. Muršiču. G. župnik je bil oproščen.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. aprila.

Avstrijski generalni štab uradno razglasja:

Slovenski položaj je nespremenjen.

V Karpatih kakor na Rusko-Poljskem na posameznih krajin srditi artillerijski boji. Naša artillerija je z dobro zadetim strelolem začela dve ruski zalogi streliva. Ponovne nočne napade na izhodni strani Ostrega Vrha smo obdili.

V južno izhodni Galiciji in v Bukovini nikakih posebnih dogodkov.

Avstrijski podmorski čoln potopil francosko bojno ladjo.

Drzen in hraber čin je zopet izvršila avstrijska vojna mornarica: V torek, dne 27. aprila, je v Jonskem morju (med Jadranskim in Sredozemskim morjem) potopil avstrijski podmorski čoln francosko vojno ladjo. Kratko uradno poročilo o tem dogodku se glasi:

Dunaj, 28. aprila.

Avstrijsko mornariško poveljstvo razglaša: Podmorski čoln „U 5“, kateremu je poveljeval litijski poročnik Jurij vitez pl. Trapp, je v Jonskem morju sprožil proti francoski oklopni križarki „Leon Gambetta“ torpedo in jo potopil.

Podrobnosti.

Napad avstrijskega podmorskega čolna se je izvršil 20 milj od italijanske obale blizu rta Santa Maria di Leuca. Podmorski čoln je dne 26. aprila odplul iz Kotorja, ki je oddaljen 150 milj od Sante Marije. Morje je bilo viharno in gosta megla je ležala na morski glažidi. Avstrije so izvedeli, da krožijo tri sovražne ladje ob vhodu v Adrijo. Podmorski čoln „U 5“ je celo noč od 26. na 27. aprila iskal sovražnika. Zjutraj okrog ½ ure je naletel na francosko oklopno križarko „Leon Gambetta“ in sprožil proti njej svoj torpedo tako srečno, da se je ladja potopila tekom deset minut. Novejša poročila pravijo, da je „U 5“ sprožil proti francoski oklopni celo dva torpeda. Ko se je ladja napolnila z vodo, je zavozila na sipino in se potopila. Na francoski ladji je bilo 720 mornarjev, ki so ob času napada večinoma vili spali. Do sedaj so italijanski parniki in čolni, ki so prihiteli Francozom na pomoč, rešili 136 mornarjev. — „Leon Gambetta“ je bil dolg 147 metrov in je bil oborožen z 44 topovi. Na podmorskem čolnu „U 5“ se je nahajalo samo 14 mož.

* **Vsi naročniki,** ki so se kaj na dolgu za „Slovenskega Gospodarja“, imajo danes na ovitku rdeč križ, v listu pa bodo našli položnico, s katero bodo lahko plačali naročino. Kdo tekom enega tedna ne bo poslal naročnino, ne bo več dobil lista. Ako je kdo k zadnjih pet ali šest dneh poslal na naročnino, še bo najbrž tudi našel rdeč križ na ovitku in položnico v listu. Zaradi tega se naj ne huduje, ker so priprave za razpolaganje lista že vedno pet dni poprej izvršene, zato se rdeči križ ne morejo več izbrisati, ako denar se le zadnji trenutek pride.

Listnica uredništva.

Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Pismo Vašega sina Alojzija smo že pred kratkim priobčili. Imamo toliko pisem na razpolago, da nam nikakor ne kaže, eno in isto besedilo dvakrat priobčevati. Pošljite raje kaj novejšega. — Maribor, Slov. Bistrica in drugi: Se enkrat povdarmo, da zaradi posmanjkanja prostora pesmi ne moremo priobčevati. — Drama: Tožljivo! Ali imate dokaze? Pozdrave! — Pismo z b.o.i.s.c: Pošljatelje pisem z boščem prosimo, da pri vsakem pismu navedejo tudi natančno ime vojaka, odkod je doma, pri katerem polku je služil itd.

Po sojilnica v Slatini

reg. zadruga z neom. zavezo

vabi svoje člane na

redni letni občni zbor

v nedeljo, dne 9. maja 1915, popoldne ob 3. uri, v Dreščenem domu pri Sv. Križu.

DNEVNI RED:

1. Branje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelnega v nadzorstvu.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelnstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob tem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnom redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udov.

302

Nadzorstvo

Cepljeno trs

Zahtevajte

gratis in franko
moj glavni cekik
z 4000 slikev ur,
zlatina in zrebrine,
godbenih, je-
klenih, usnjatih,
gospodarskih in
toiletnih predme-
tov, orloja etc. Prva tovarna
ur Hans Konrad, c.k.r. dvorni
debetovljali v Mostu (Br) 2.
M. 800 (Oeško). Nikelnaste
Rokopljure K 890, 420,
5., zrebrne ure K 840,
zrebrne budilke K 290,
črna budilka z zvončkom
4 K. - Pošiljka po povzetju.
Neben risiko. — Zamenjava
dovoljena ali denar nazaj.
I-84.

Lepa še skoro 277
novozidana hiša

z nekaj njiv in travnikov se
tako po ceni proda. Hiša stoji
ob državni cesti, nekaj minut od
cerkve, blizu železnice in je v
najboljšem stanu. Pripravna je
kakor načas za poslovnite in
obrtnike. Več pri Hranilnici in
posojilnici v Št. Ilju v Slov. gor.

Majar in viničar
se tako sprejme. Vpraša se pri
Ivan Grabič-u, Maribor, Teget-
hofova ulica 11, (v trgovini). 276

Velika sveta denarja
se zamore naključiti vsakomur,
ki postane naš naročnik.
Brezplačna pojasnila pošilja:
Srečkovno zastopstvo št. 15,
Ljubljana. 154

Sprejme se takoj
učenec, prednost imajo tisti,
kateri zaradi vojske
ne morejo uka nadaljevati, pri
Jožef Steiner ju, sedlar - jermenar
v Zalcu. 243

Franco Lenart, trgevec v Ptiju
sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

učenca
iz poštene hiše z dobrimi spriče-
vali in z boljšo naobrazbo.

Sprejme se pridno, poštano, zdro-
vo, šole prosto, 14 let staro dekle za
učenko v malo trgovino z
mešanim blagom z
malim posetom. Prednost ima
sirota brez starišev z dežele.
Naslov: Kaindorf št. 48, p. Lipnica,
(Srednje Štajersko). 271

V moji trgovini z mešanim bla-
gom se sprejme **učenka**

iz poštene hiše in sicer na 3 leta.
Ista dobi že po 2 meseci nekaj
plače in potem od leta do leta več.
Razumeti mora slovenski in nemški
in ne smeti biti pod 16 let starca.
Perilo in hrana doma. Dekle, ki
je že poprej se učilo v špecerijski
stroki, ima prednost. Ponudbe na
Mihael Altziebler, trgevec z me-
šanim blagom, Celje. 277

KAVA kg K 250
fina K 320, 5 kg franko, izborna
mešanica, dober aroma, Handels-
bitro XIV, Jos. Strecker, Wolfs-
berg, Koroško. 269

Trgovski učenec
z dobri šolskim spričevalom, se
tako sprejme v trgovino A. Pinter-ja
v Slov. Bistrici. Obiskovati mora
tukaj tudi trgovsko šolo. 268

Sprejmem takoj v mojo trgovino
z špecerijskim in železnim blagom
**trgovskega
pomočnika** in
262 **učenca.**

Veča morata biti slovenskega in
nemškega jezika. Ignac Sitar,
Toplice, Dolenjsko.

Slovenci pozor!
Dvonadstropna hiša

z majhnim vrticem v sredi mesta
in blizu franciškanske cerkve z
7 stanovanji, se pod ugodnimi po-
goji proda. Več pove upravnštvo
pod štev. 482.

Učenec

se tako sprejme v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. —
Zahteva se dva razreda gimnazije, realke ali učite-
lijšča, ali pa tri razrede meščanske šole.

Škopilnico

najboljšo vinogradno od Jesserniga
si lahko vsakdo naroči tudi na
obroke pri Zinauer & Co., Sv. Jakob
v Slov. gor. Posebno v letošnjem
letu bode vsled pomanjkanja vitri-
jola in delavnih moči kako pripo-
ročljivo, da ima vsak svojo ško-
pilnico. Ceniki zastonj. 297

**Cepljeno trsje na
prodaj**

Burgundec beli, beli
ranofol, žlahutna bela
in rudeča in trunta, laški rizling
na podlagi Rip. Portalis. Cena je
I. vrsta 100 kom. 7 kron. Oglašati
se je pri Francu Muršiču, posestniku
in trtarju v Senčaku, pošta Juršinci
pri Ptaju. 299

Mladenič star 28 let, po-
polnoma vojašči-
ne prost, išč službo. Najraješ za
pismonoščo ali kaj primernega.
Službo lahko takoj nastopi. Po-
nudbe na naslov: Josip Frenetič,
Landol št. 33, pošta Hraše pri
Postojni, Notranjsko. 294

Kolarski

pomočniki
dobjijo stalno službo. Eventuelno
tudi brano in stanovanje v hiši.
Wagenbauerei Rath, Gradec, Kal-
variengärtel 1. 285

Tako se sprejmeta 284

**2 cirkularista in
2 žagarja.**

Lesna trgovina Viktor Glaser-ja v
Smolniku, pošta Ruše.

Dekle

se da na hrano na
deželo, ali pa se da kaki
dobri družini za svoje.
Natančnejše pove iz pri-
jaznosti J. Kogler, Gradec,
Hartigasse 2. 287

Trgovski učenec
poštene starišev se sprejme v tr-
govini mešanega blaga. Več se
izve pri trg. J. Traun, Ptujsko
gora. 292

Sprejmem takoj enega ali dva
pomočnika

manufaktorne stroke proti dobri
plači. Jos. Druskovič, Slovenija
gradec 288

Prodajalka

izurjena v trgovini mešane stroke,
želi službo v kako majhno trgovino
na deželi. Nastopi lahko
takoj. Naslov se izve v uprav-
ništvu tega lista. 286

Posestvo
z vrelcem kisile vode
in gostilno se proda.

Naslov na upravnštvo "Slov.
Gosp." pod 50.000 — 282.

Tesarje in mizarje

proti dobr placi sprejme za stavbo
barak v Šterntalu in Lebringu
Julij Glaser, stavbenik, Maribor,
Mellinghof. 301

Suhe gobe

(Herrenpilze) kupujemo. Cenjene
ponudbe z navedenjem cene za
1 kg in vzorec brez vrednosti
na naslov: Vydrova tovarna živil
Praga VIII (na Českem). 264

Na prodaj hiša.

2 sobi, kuhinja, klet, vodnjak
pred hišo in vrt, hlev za prašiče
in kravo, vse pod eno streho,
trpežno narejeno. Cena 8200 kron.
20 minut od Celja. Ostrožno 59,
p. Celje. 263

Gospodična

ali prodajalka, vajena nemškega
in slovenskega jezika v govoru in
pisavi, ki bi imela veselje do
trgovine s čevljem, se tako sprejme
v stalno službo. Pisma na Ivan
Berna, zaloga čevljev, Celje. 266

Trgovski učenec

se tako sprejme pri Franc Kavčič,
Studenice pri Poljanah. 279

Volno

ovčjo, oprano in neoprano kupim
vsako množino po najvišji ceni
proti takojšnjem plačilu ter plačam
vožnjo sam. Veletrgovina

R. Sternecki

Celje štev. 17 (Štajersko.)

**Kupim žimnico z
žitno vlogo.**

Janez Potocnik vlg. Bačovnik, Bele
vode, p. Šoštanj. 293

NAZNANILLO.

Podpisani si usoja slavnemu občinstvu mesta in okolice uljudno naznani, da je prevzel s 1. majnikom 1915 restavracijo

Narodni dom v Mariboru.

Njegovo mnogoletno službovanje v prvovrstnih enakih podjetjih jamči
za izborna jedila, pijačo in natančno postrežbo, ter se s tem najtopleje pri-
poroča in prosi za mnogoštevilni obisk. 298

Z velespoštojanjem

Gjuro in Berta pl. Valjak.

Vsak svoj mlinar.

S poleg stojecim ročnim mlinom
lahko zamelje vsakdo doma svoje
zrnje, kakor koruzo, ječmen, žito,
oves. Mlin je tako trpežen in stane
samo 20 K; plača se lahko tudi
v 4 enakih mesečnih obokih.
Naročila sprejema Teodor Zdarski
v Mariboru ali Zinauer & Co. Sv.
Jakob v Slov. gor. 296

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izberi dopisnic
XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje:
Papirnate servijete vsled
novih predpisov namestite v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Pozor kmetovalci!

Preskrbite ni pravečasne, posebno sedaj v vojinskem
času, jamčena, zanesljiva in kaljiva senza, n. pr.:
domačo, nemško (Lucerna), kamnitlo detelje, trape,
pose rumeno in rudočo, splek vse poljska, kakor
tudi vrtina in svetlična senza od zlane in edik-
vane trdke Mautner, ki se dobivajo po
domači trdki

L RAVNIKAR :: CELJE

Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deč-
nimi pridelki ter začela vse vrst misernih vod.
Solidna in tečna posrežba.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Polzeli

reg. zadruga z neom. zavezo

ki se bo vršil v nedeljo, dne 9. maja 1915, ob 9. uri do-
poldne v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepjen,
vrši se ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnom redu

drug občni zbor, ki veljavno sklepa pri vsakem navzduših
zadružnikov.

300 Polzela, dne 26. aprila 1915.

Načelstvo.

**VABILO na
redni občni zbor**

Hranilnice in posojilnice v Svetini

reg. zadruga z neom. zavezo

ki se bo vršil dne 2. majnika 1915 ob pol 4. uri popoldne v hranil-
niščem prostoru na Plavču, št. 7.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za I. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

V slučaju neskllepnosti vrši se pol ure pozneje drugi občni
zbor z istim dnevnim redom, ki brezpogojno veljavno sklepa. 281

Načelstvo.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva o letnem računu.
4. Odobrenje letnega računa.
5. Sklepanje o porabi čistega dobička.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Razni predlogi.

Pripomba: Ako bi ob zgoraj določeni urri ne
prišlo začestno število zadružnikov, da bi bil občni
zbor sklepjen, se vrši ob 2. urri popoldne v smislu §
32 pravil drugi občni zbor, ki je sklepjen pri vsa-
kem številu članov. 290

Načelstvo.

Tvrdka

Milan Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznajam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni

Posebno priporočam od predanca očiščeno:

Domače ali konjsko deteljno seme, potem Lucerner ali nemška, Inkarnat za enkrat kosit, Esparsel, takozvana večna detelja, Travino seme za mokre in suhe travnike, Korenjevo seme, Runkelovo repo, rudečo dolgovato, rumene dolgo in okroglovato, Svinjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi rafijo in žvepite za vinograde.

Obilnega obiska pričakujem biležim
z velespoštovanjem

Tvrdka M. Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerijskega blaga.

Proti

NALEZENJU

se moramo sedaj varovati tem bolj, ker sedaj nalezljive bolezni, na primer: Škrlatinka, ošpice, koze, kolera, tifus nastopajo zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najpriljubljenejše razkužilo sedanjosti je nesporne

Lysoform

Ki se brez vonja, nestrupen in ceno dobi v vsaki lekarni in drogeriji po 80 vin. Učinek Lysoform je točen in zanesljiv, zato ga zdravnik priporočajo za razkuževanje pri bojniški postaji, za izmivanje ran, oteklin, za antisepčne obvezne in za irrigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsega 1% Lysoform in učinkuje antisepčno in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo. Dela kožo zasehko in voljno. Rabili boste zato zanaprej to izvrsto milo, saj ne navidez draga, v rabi pa jako varčno, ker milo dolgo traja. Komad stane 1 K 20 vin.

Lysoform s popravo meto

je močno antisepčna ustna voda, ki tako in zanesljivo odstrani stuh iz ust ter zobe bell in konservira. Tudi pri kataharh v vrsti, kašlu in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabi za grganje. Nekaj kapljic zadostuje na kožarcu vode. Originalna steklenica stane 1 kruna 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom "Zdravje in desinfekcija" pošlje na željo gratis in franko kemik HUBMANN, Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najcenejše. Ilustrov

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna

orožja, koles in šivalnih strojev.

Opština na drž. žel. št. 2121. 1888

Češko.

! KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velenaromaticna, izdatna in štedilna, 5 kg poskusna vreča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma veloprime najfinnejši čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496, Ogrsko. 278

Narodna trgovina Alojz Brenčič v PTUJU

priporoča za spomlad in leto lepo izbiro štofov in volne za moške in ženske obleke kakor tudi vsakovrstnega platna z življeno in posteljno perilo. Nadalje nudi gotovo perilo, potem hlače, predpanske, kravate, ovratnike, zavratnice, odeje, dežnike, preproge, različne rute ter vobče vse, kar spada v to stroko. Priporoča se Alojzij Brenčič v Ptaju.

za spomlad

priporoča domača in narodna trgovina

Franc Lenart v PTUJU

večinoma razno novodošlo blago za obleke. Ker se vrši najbrž letos sv. birma, opezarjam cenj. botere in botre že zaprej, da preskrbijo svojim birmancem lepo obleko, ki pa se dobri primeroma današnjim razmeram po ugodnih cenah istotako pri

Francu Lenart v Ptaju.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem.

Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

192

Seme štajerske detelje

rudeče detelje, debelozrnatno, zajamčeno prosto žide, se prodaja vsaka množina od 5 kg naprej in se franko pošilja na vsako pošto proti povzetju po 2 K 20 v 1 kg. Tvrdka bratje Reitter, Slov. Gradec. 206

Kjer so željadi slabici,
Tam vedno smrt preži,
Kjer

je v rabi,
Pa še bolnikov ni.

Le tam bolehalo vsak dan,
Kjer "FLORIAN" je še neznan.

Pristni "FLORIAN" se dobri edino od Rastlinske destilacije "FLORIAN" v Ljubljani.

Edine zastopitve in glavna zaloge za Kavno-Ogrsko od armadnih in železničarskih Roskop. 115L

Po 14 dnevni poskušaj

se lahko vsaku ura proti popolni svetki zagni znamenja, torej ni nobene risišča, ampak je lahko vsak zam prepirča o teh znamenih zagni. Prednost teht ur: Prav zelenčničarska Roskopura se je, ne dolgo tega, nalač na delomilnici in štrepne službe z novo konstrukcijo zagni, dobila pravcijski tek, posebni modni ozi, koleje se vso vrti v kamnolah. Ura trdi 32 ur in ide tečno na pol minut, da tudi ura lexi, visi ali se nosi v žepu. Ura je zagnovana proti preveliki napetosti peron, kar ločuje je iz čistega nikla ter je zavarovana z enim plastičem za varstvo zoper prak, ter se vsi pokrov stregi in nametniti razpršiti. Po dobrini preizkušnji se te ure zagni zagni cene in vendar debrega teka uradno uporabiti pri armadi in različnih železnicah.

Vas torej, da te ure ne zamenjajo z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah.

Več si naj brez nevarnosti, da bi tudi kateri žkede, naroči moje ceno uro. - Več zagni popolnoma zasteni.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloge ur, srebrnine in zlatajne, razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Predno si nakupite vaše potrebščine, naročite vzorce in cenik z več tisoč slikami, da se prepricate o nizkih cenah in dobrem blagu.

223

Pozor! Prve gorenjske razpošiljalnice IVAN SAVNIK, KRANJ št. 150.

Cenik zastonj, vzorci poštne prosti. — Prepricanje ne škoduje nikdar!

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptaju se najbolj priporoča.

Ljudska hraničnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranične vloge po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hraničnike,

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I.nadstr.